Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 2876 CORTLANDT

NO. 268. — ŠTEV. 268. NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 14, 1917. — SREDA, 14. NOVEMBRA, 1917. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Kerenski, Kornilov, Kaledin.

BOLJŠEVIKI PRAVIJO, DA SO ZMAGALI. — STOCKHOLMSKO POROČILO, DA JE KERENSKI ZMAGAL. — VROČA BITKA PRI CARSKEM SELU. — KORNILOV JE V PETROGRADU. — MESTNA POSADKA SE JE PODALA. — KERENSKI, KORNILOV IN KALEDIN V TRIUMVIRATU.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

London, 13. novembra. — Z ozirom na položaj v Petrogradu si današnja poročila zelo nasprotujejo. Neko rusko brezžično poročilo pravi, da sta bila Kerenski in Kornilov popolnoma poražena.

To poročilo je podpisal vrhovni poveljnik čet, ki operirajo proti Kerenskemu, Muravijev.

Poročilo, katero je podpisal Trocki, pravi, da so boljševiki pričeli z ofenzivo proti Kerenskemu, ki se umika.

Druga poročila, zlasti stockholmska in kodanjska pa pravijo, da so Kerenskijevi vojaki premagali boljševike. Potniki, ki so prišli v Haparando na Švedskem, poročajo, da so Kerenski, Kornilov in Kaledin, ki so prišli v Petrograd, sklenili triumvirat. O njih se pravi, da so potem, ko so izvojevali zmago z orožjem, pridobili vse čete in vse mornarje v mestu.

O ministrskem predsedniku Leninu se poroča, da je ujet.

Poročilo iz Stockholma pravi, da se je na Nevskem prospektu v pondeljek vnela vroča bitka in boljševiki niso mogli držati niti glavnega stanu delavskega sveta.

Zunanji poslaniki so v zvezi s Kornilovim, ki se nahaja v Petrogradu.

Stockholm tudi poroča, da so prišle brzojavke iz Finske, da je Kerenski s svojimi četami prišel v Petrograd. Finsko časopisje piše, da so boljševiki dejansko strmoglavljeni. Brzojavke iz Moskve in južne Rusije poročajo, da je dežela pod popolno kontrolo kozakov, ki priznavajo Kerenskijevo vlado.

Neko drugo poročilo zopet pravi, da je Kerenski naznanil, da se bo sedež vlade premestil v Moskvo. Kornilov in Kaledin sta poslala iz glavnega stana donskih kozakov, Čerkaska, proklamacijo, s katero pozivljata ruski narod, da se združi proti boljševikom.

Poročilo, da so lojalne čete zavzele glavni stan boljševikov, Smelny zavod, se zanikuje; poročilo trdi ravno nasprotno, da so palačo pripravili na obrambo.

Več sto ženskih vojakov, ki so bile pripravljene braniti zimsko palačo, so boljševiki aretirali in jih poslali v različne barake.

Petrograd, 13. novembra. — V pondeljek je bil Petrograd še vedno v rokah boljševikov. V nedeljo popoldne je bila v mestu krvava bitka, v kateri je bilo ubitih mnogo vojaških kadetov, potem ko so prizadeli boljševikom občutne izgube.

Boljševiki so dobili ojačenje od mornarjev z bojne ladje "Petropavlovske" in drugih bojnih ladij. Medtem pa mesto nestrpno pričakuje prihoda Kerenskega, o katerem se trdi, da se bliža mestu in ima glavni stan v Gačini.

Večina Kerenskijevih ministrov, ki so bili po osemurni bitki v Zimski palači v sredo ponoči vjeti, so bili zopet izpuščeni iz trdnjavske ječe sv. Petra in Pavla, razun Tereščenka in Konovalova, ki se nahajata še vedno v zaporu, kakor tudi vojaški kadeti, ki so bili v nedeljo ujeti v boju pri telefoničnem uradu.

O Leninu in Trockiju se poroča, da se nahajata na bojni ladji "Aurora", od koder vodita vojne operacije. Danes se nudijo po ulicah enaki prizori kot v četrtek, ko je prebivalstvo opravljalo svoja dela, kakor da ga ne bi streli prav nič ne motili.

Uslužbenci oficielnega ruskega telefoničnega urada so pričeli stavko in ne marajo razširjati propagande boljševikov.

Ameriški generalni konzul v Moskvi brzojavlja poslaniku Francisu:

— Kaže, da vladne čete zmagujejo. John F. Stevens je tukaj, toda ne morem stopiti ž njim v zvezo, ker je konzulat središče bojev. Vsi Amerikanci so na varnem. Govorice, da so kozaki že prišli. —

Poslanik Francis, ki pravi, da ostane na svojem mestu, da ščiti ameriške podanike, ni prejel nikake ponudbe od boljševikov in tudi nikakega poročila iz Washingtona že od 3. novembra.

Kodanj, 13. novembra. — Poročilo listu "Berlingske Tidende" pravi, da je Eric Hjorth, švedski ravnatelj, ki je odpotoval v soboto iz Petrograda, prišel v Haparando in je rekel, da so razmere v ruskem glavnem mestu strašne. Vsi uradi so prenehali poslovati in uradniki niti ne poskušajo, da bi nadaljevali z delom.

Boljševiški vojaki in mornarji drve po mestu kot tolpe roparjev ter izvršujejo vse vrste izgredov in zločinov. Živeža zelo primanjkuje in cene so neizmerno visoke.

ADM. W. S. BENSON IN ADM. H. T. MAYO.

Vojna poročila.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 13. novembra. Včeraj so belgijske čete vprizorile uspešen napad na sovražne postojanke jugovzhodno od Nieuporta. Veliko število Nemcev je bilo ubitih, mnogo pa ujetih. Ves napadalni oddelke se je vrnil.

Sinoči je sovražnik napadel eno našo postojanko severovzhodno od Armentieres. S strojnimi puškami pa smo ga odbili.

Sovražna artilerija je zgoda zjutraj razvila veliko delavnost severovzhodno od Ypres.

Pariz, Francija, 13. novembra. V okolici severno, zapadno in vzhodno od Rheimsa so Nemci sinoči po vročem bombardiranju vprizorili več napadov. Vsi njihovi poskusi so bili brez vsakega uspeha.

Nesrečna Srbija.

Srbi trpe lakoto. — Avstrijci jim dajejo slabo hrano. — Malo mesa samo enkrat na teden. Iščejo kosti.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 13. nov. — Srbsko poslaništvo je danes objavilo poročilo, katero je podal srbskemu poslaništvu v Bernu polkovnik srbske armade Nikola Tomaževič, ki je bil skoro dve leti v avstrijskem ujetništvu in ki je bil zamenjan in poslan v Švico.

"Hrana, katero dajejo Avstrijci srbskim ujetnikom, piše poročilo "je izvanredno slaba, posebno pri navadnih vojakih, ki morajo prenašati vse mučeništvo. Umirajo neprenehoma gladu, ker je hrana slaba in nezadostna. Zjutraj dobivajo vročo vodo pomešano s kavo ali čajem; kar se ne more niti piti. Opoldne in zvečer dobivajo juho, ki je narejena iz olupkov raznega sočivja; pridenejo ji nekoliko korenja in peres.

Meso dobivajo samo enkrat na teden, pa samo en grižljaj. Pozimi so naši vojaki, ki so šli mimo barak na potu v drugo taborišče, zadeli na voz repe, katero so stražili vojaki, in se se vrgli na repo ter so jo jedli, ne da bi jo bili prej osnažili; za udarce straže se niso brigali. Pogosto smo jih videli, ko so stikali za zavrženimi kostmi. Kosti so le nekoliko odrgnili, predno so jih pričeli glodati.

V splošnem je hrana za častnike boljša kot za moštvo. Zavitki, ki prihajajo od dobrodelnih družb, se razdele in vsakdo dobi nekoliko, kajti oni, ki so to poslali, ne vedo da so v taboriščih civilisti, žene in otroci in vojaki.

Nemci so odvajali dekleta.

Nemčija priznava, da je deportirala iz Alzacije deklice. — Vlada potrdi poročilo državnega zbora.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 13. nov. — Nemška vlada je sedaj sama priznala opetovano zanikana poročila, ki so krožila prejšnje leto, da so bile odpeljane iz Alzacije in Lotaringije deklice iz svojih domov in so bile prisiljene delati za nemško armado.

Danes prihaja iz Švice poročilo o odgovoru nemškega podtajnika v vojnem ministrstvu na pritožbo nekega alzaškega poslanca v državnem zboru proti slabemu ravnanju z mladimi deklicami. Odgovor vlade ima obliko oficielne izjave, ki v svojem bistvu pravi, da so vojne oblasti vkrenile odredbe, da se deklicam, katere so bile odpeljane iz Alzacije in Lotaringije in ki so bile dejansko zaposlene pri različnih delih na fronti, uživajo moralne in cerkvene dobrote.

Poslancu je bilo rečeno, da je samo 8 in pol odstotka deklic mlajših kot 17 let in komaj polovica teh je bila prisiljena delati na fronti.

Nemška vlada, je bil odgovor, želeč, da se ustreže željam alzaškega prebivalstva, je izdala odredbo, da se morajo takoj izpustiti vse deklice, ki so stare manj kot 17 let in ki so bile s silo odvedene.

Največja pomoč je bil kruh, katerega je poslala družba Rdečega Križa v Bernu. Pošiljala je po dvakrat do trikrat na mesec. Ta množina bi se morala pošiljati redno.

Vojaki v taboriščih se sami zdravijo. Toda zdravljenje je brezuspešno, kajti hrana je tako slaba in pičla, da vojaki umirajo vsled lakote.

Do zdaj je v Avstriji in na Ogrskem najmanj 50 tisoč grobov srbskih vojakov. Zdravniških priprav ni."

Kakor se poroča po kablu, je švicarska vlada obljubila, da bo skrbela za srbsko civilno prebivalstvo. Izjavila je, da je pripravljena pošiljati vse pod jamstvom, da bo vse za Srbe in prevzame odgovornost za razdelitev po njenih lastnih zastopnikih. Srbska vlada je ponudbo sprejela.

JANEZ EV. KREK UMRL.

Iz Ženeve poročajo, da je umrl v Ljubljani dr. Janez Ev. Krek, poslanec v deželnem in državnem zboru ter vodja "Slovenske Ljudske Stranke". Star je bil nekaj nad petdeset let.

O njegovem delovanju bomo obširnejše poročali.

Vojaki, vojni ujetniki, sorodniki, prijatelji in znanci.

Poskrbujemo denarna izplačila v Franciji, na Angleškem, v Rusiji in Italiji.

Kadar nam pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo, katero ste prejeli od tam, kjer se ima plačilo izvršiti; na ta način nam pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Painleve je resigniral.

Francosko ministrstvo je odstopilo. — Painleve je predlagal vojno konferenco. — Cadorna odkloni mesto v vojnem svetu.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Pariz, Francija, 13. novembra. Sinoči je ministrstvo resigniralo.

Ministrski predsednik Painleve je danes v senatu in poslanski zbornici razložil cilje zavezniškega vojnega sveta. Po vroči debati je Painleve jezno stavil vprašanje:

"Ali ima sedanja vlada zaupanje pri zbornici? Ali ima potrebno avtoriteto, da zastopa Francijo na prihodnji zavezniški konferenci?"

Vlada je prejela zaupnico z 256 glasovi proti 192; tedaj je bilo 58 glasov večine. Okoli 100 poslancev ni glasovalo.

Pri poznejšem glasovanju ni bila izrečena zaupnica in sledila je resignacija kabineta.

Potem je Painleve prebral svojo izjavo, in je rekel, da je prevzel razmotrivanje vladne diplomatične in vojaške, ne pa notranje politike.

Poslanec Millerand je priporočal, da se postavi za zavezniki generalisimus. Ministrski predsednik pa mu je odvrnil:

"Tudi ako bi mogli imeti takega generalisimusa, ki bi imel na razpolago vse zavezniške čete, bi pri vsem tem potreboval stalnega zavezniškega generalnega štaba. Zakaj zahtevate nekaj nemogočega in ne sprejmete, kar je možno?

Renauld je rekel, da socjalistična stranka ni hotela glasovati za vladno zaupnico, zato so se tudi zdržali glasovanja.

Poročevalec "Tempsa" na laški fronti pravi, da je prejšnji laški vrhovni poveljnik, general Cadorna odklonil ponudbo, da zastopa Italijo v medzavezniškem vojaškem svetu.

Ministrski predsednik Painleve je z ozirom na prihodnji vojaški svet rekel:

"Ne dvomimo, da bodo Združene države, katerih čete so bile poklicane, da se bore na tej fronti privolile v ta svet. Pogajanja zaradi drugih front se bodo vršila z Rusijo in Japonsko.

Namen sveta ni voditi podrobnosti vojaških operacij. Odločal bo splošno vojno politiko in splošne zavezniške načrte, da združi vir in oči, katere imajo, da se zagotovi kar največji uspeh.

Vojni svet zahteva po dva zastopnika vsake vlade. Normalno bi imel seje na Francoskem najmanj vsak mesec. Vojni svet bi tvoril stalni medzavezniški generalni štab, ki bi obenem imel osredni organ za informacije in svoje tehnične svetovalce. Odloki takega sveta ne bi bili enostranski, kajti vse fronte smatra kot eno celoto. Odloke bi morale prej o dobriti prizadete vlade."

Dalje je rekel ministrski predsednik, da bi ta najvišji vojni svet, ako bi uvidel, da je potrebno samo eno najvišje poveljstvo, ga sam postavil.

Angleški in francoski vrhovni poveljniki so prišli do sporazuma, da se v najbližji bodočnosti raztegne angleška fronta. Povdarjal je potrebo sistematičnega in popolnega ekonomičnega sodelovanja vseh zavezniških virov.

Proti koncu je rekel, da sta se Angleška in Francoska popolnoma pogodili, kar se tiče zalaganja obeh dežel; dogovor bo stopil takaj v veljavo.

Posojilo Franciji.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 13. nov. — Danes je državna zakladnica zopet dala Francoski za pokritje izdatkov za november in december v tej deželi 310 miljonov dolarjev. Skupno posojilo Francoski znaša do sedaj eno miljardo 130 miljonov dolarjev. Skupno posojilo zaveznikom pa 3 miljarde 878 miljonov in 400 tisoč.

Z laške fronte.

POROČA SE, DA SE NAHAJAJO NEMŠKE IN AVSTRIJSKE ČETE V FELTRE, DA PA SO BILE NA DRUGIH TOČKAH POGNANE NAZAJ. — NEMCI SO VJELI 14,000 ITALJANOV. — ITALJANSKO POROČILO PRAVI, DA SE JE VEČ PROTINASKOKOV POSREČILO.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Berlin, 13. novembra. — Nemški vojni urad je danes sporočil, da so vjeli Nemci v Severni Italiji nadaljnih 14 tisoč laških vojakov. V poročilu se glasi nadalje, da se nahajajo nemške in avstrijske čete pred Feltre, potem, ko so vspešno prodirale ob Piave navzdol iz Belluna.

Ob gorenji Piavi so vjele deset tisoč vojakov, ostanek pa v dolini Cordevole.

Feltre, to je točka, do katere so dospeli Nemci in Avstrijci, je mesto, ki šteje nekako 4,000 prebivalcev ter leži na višini v bližini Piave, 17 milj južnozapadno od Belluna. Mesto se nahaja nekako 10 milj severno od beneške planote.

Besedilo nemškega oficjelnega poročila je sledeče:

— Energično sodelovanje virtemberških in avstrijskih čet v bližini Logarone je zastavilo pot umikajočemu se sovražniku ob gorenjem teku Piave. 10,000 Lahov se je moralo vdati.

Zajeli smo veliko število topov, materijala in drugih potrebščin. Naše čete so potiskale sovražnika nazaj pri Bellunu ter se nahajajo zdaj pred Feltre.

Ob dolenjem teku Piave se niso vršile nikake novejše akcije.

V dolini Cordovole, zapadno od Belluna, smo zajeli 4,000 laških vojakov.

Rim, 13. novembra. — Danes so oficjelno izjavili, da so prišla s fronte zadovoljiva poročila. Vstavljeno je avstro-nemško prodiranje pri Piave in vršili so se težki boji ob celi novi fronti.

Italjanske čete so se zakopale na zapadnem bregu reke Piave in avstro-nemške glavne sile so se nastanile na vzhodnem bregu reke. Pas vode, ki teče med nasprotujočima si črtama, je širok manj kot eno miljo.

Poroča se, da se je izjalovil poskus Avstrijcev, da pridejo za hrbet branilcem severne fronte prav tako kot se je izjalovila akcija na Asiago planoti v Trentinu.

Besedilo včerajšnjega oficjelnega poročila je naslednje:

— Od Štilfskega prelaza pa do reke Astico se ni pripetilo ničesar posebnega. Na Asiago visoki planoti je obnovil včeraj popoldne sovražnik svoj naskok na naše čete v sektorju med Galio Monte Longaro ter Meleta di Galio. Akcije sovražnika so se izjalovile vsled našega artilerijskega in drugega ognja.

Na skrajnem severnem delu fronte napada, kjer so se vršili ostri infanterijski boji, so vprizorili naši vojaki protinaskoke ter vjeli par jetnikov.

Na ostalih delih gorske fronte pa so naše naprej potisnjene pozicije povsod nudile živahen odpor. Planjave preko reke Piave se poroča o žirahnem infanterijskem ognju.

Zopetna koncentracija laške armade ob celi novi obrambni črti je zdaj zaključeno dejstvo.

Čete so zavzele svoje postojanke v zakopih, stojišča za topove so že pripravljena in cela organizacija se pripravlja na bitko, ki očividno ni več daleč.

Ljudje so dobro razpoloženi in čut odločnosti prevladuje v vseh vrstah.

Pomaknenje laške sile iz okraja v Karnskih Alpah je skrčilo laško fronto, ki predstavlja sedaj kompaktno črto, segajočo nad dvajset milj ob novih obrambah pri Piavi pa do morja.

Boj na Asiago je bil le preiskus, da se ugotovi odporno moč laške bojne črte.

Sneg pada v gorenjih pokrajinah, a tudi ob reki sami in dolinah vlada precejšen mraz.

Povišanje poštnih pristojbin.

Opozarjamo vse čitatelje, kakor tudi ostale rojake, da je poštnina od 2. novembra naprej sledeča:

Za pisma in druge pošiljatve po prvem razredu izvezemši lokalna pisma, znaša poštnina 3 cente za vsako unčo, ali pa del unče.

Lokalna pisma po 2 centa za vsako unčo. ali del unče.

Poštnina 3 cente znaša za vsako pismo, ki se naslovi iz enega kraja v drug kraj v Združenih državah, nadalje v Canado, Cubo, Mehiko, Panamo in Shanghai na Kitajskem.

Za dopisnice in razglednice znaša poštnina 2 centa. —

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

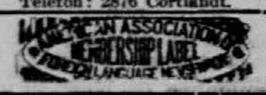

Agrikulturno delo.

(From The Evening Mail.)

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Senator Borah in "Philadelphia Bourse" sta izdala pravočasen poziv glede poljedelske situacije, ki nam bo pretila naslednje leto, ko bo treba pridelati največjo letino v naši zgodovini.

Senator Borah, ki se je ravnokar vrnil s svojega potovanja z Zapada, nam pripoveduje, kako gredo v nič velikanske zaloge sadja in zelenjave, ker ni bilo na razpolago dovolj železnic, da bi spravile te zaloge v mesta.

Vsled tega opozarja, da ne bodo hoteli farmerji prihodnje leto saditi in sejati več, dokler se jim ne zagotovi, da ne bo obstajalo letos pomanjkanje železniških voz.

Tako senator kot borsa v Philadelphiji nam izjavljata, da so se vrste delavcev na farmah izredčile vsled novega vojaškega obrambnega zakona in da je segnilo na miljone dolarjev vrednosti poljskih pridelkov, ker ni bilo na razpolago delavcev, da spravijo te pridelke pod streho.

Senator Borah pravi:

— Sedaj, ko so vzeli mladeniče s farm pod novim vojaškim zakonom, je položaj tak, da ne morete dobiti dosti delavcev, ki bi sadili in sejali in še veliko manj delavcev, ki bi se pobrigali za pospravljanje pridelkov.

Dokler se potom kake gotove metode ne izpremeni delavskega položaja, bo opaziti vedno naraščujoče zmanjšanje obdelanega sveta na zapadu in sicer radi nezmožnosti, da bi se pridelke sadilo, sejalo ali pa skrbelo zanje.

Če bi narod na Zapadu videl, da skrbe za njih pridelke ter njihov delavski trg opremljajo s potrebnimi silami, bi se hitro odzval pozivu, kot se je že odzval ob drugih prilikah.

Ni namreč apatija Zapada, temveč nemoč Zapada, ki tvori predmet velike skrbi.

Ta borza ima mogoče prav.

Isto pa bi se lahko doseglo tudi indirektnim potom s tem, da se oprosti novince od vojaške službe pod pogojem, da ostanejo na farmah, ali da sploh gredo na farme.

Ojačenje našega poljedelskega delavskega materjala pa je preveč važno, da bi moglo biti odvisno od kake indirektne metode. Vlada naj objavi, da so farmski delavci v službi naroda ter jim ukaže, naj ostanejo na svojih mestih. Vlada naj popiše izmed onih, ki so podvrženi vojaškemu zakonu veliko število ljudi, ki imajo potrebno znanje glede dela na farmah, ki pa sedaj niso zaposljeni na farmah.

Te ljudi pa naj nato stavijo farmerjem na razpolago.

Sedaj ni prav nič prezgodaj za ugotovljenje določenih načrtov kot so ti, kajti z objavo vdejstvitve takih načrtov se bo zagotovilo farmerjem, da bodo imeli prihodnje leto na razpolago pomoč, s katero lahko urede veliko produkcijo, ki jo bodo zahtevali od njih.

Srbi umirajo.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Iz Washingtona poročajo 13. novembra: Neko zavezniško poslaništvo je danes prejelo sledeči popis obstoječih razmer v Srbiji, kakor je popisal "Journal de Geneve":

— Nikdo ne ve natančnega števila srbskih izgub; toda po najbolj optimističnem računanju, je že četrtina vsega srbskega naroda poginila vsled vojne, epidemije, pomanjkanja hrane in zaradi raznih drugih nezgod.

Ako pa mislimo samo na moške in še posebno na bolj izobražene, potem je razmerje še mnogo večje.

Zaradi tega bo število rojstev za leta majhno. Kake vrednosti pa bo prebivalstvo, ki je živelo ali pa bilo rojeno pod takimi psihološkimi nesrečami?

Srbijo nikdo ne zalaga s hrano.

Zaradi tega je njen položaj mnogo slabši kot pa Belgije. Prejšnje leto so Amerikanci in Švicarji sicer dali nekoliko pomoči, toda to delo usmiljenja je sedaj prekinjeno, kajti Amerika je stopila v vojno in nima več dostopa do Srbije; Švica pa se je morala sama omejiti v hrani in nima nikakih pridelkov, katere bi mogla izvažati.

PREDSEDNIK WOODROW WILSON.

Predsednikov govor.

PREDSEDNIK WILSON JE GOVORIL NA GLAVNI SKUPŠČINI A. F. OF LABOR, KI SE JE VRŠILA V BUFFALO, N. Y. NEMČIJA PRED VOJNO. OMENITEV AVSTRO-OGRSKE. OBVLADA CELEGA SVETOVNEGA DELA. VOJNA DELA JE TREBA IZVRŠITI.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Buffalo, N. Y., 12. novembra. — Naslednje je besedilo govora, ki ga je imel predsednik Wilson na skupščini American Federation of Labor:

Gospod predsednik, delegati American Federation of Labor:

Smatram za velik privilegij ter za pravo čast, da ste me na tak način pripustili na vaše javno zborovanje. Ko me je vaš izvrševalni odbor počastil s povabilom, naj pridem semkaj, sem z veseljem sprejel povabilo, kajti zdi se mi, da je sedanji čas pred vsemi drugimi dobami v naši zgodovini čas za skupno posvetovanje ter ožjo zvezo med enerižjami in duhom naroda. Zdelo se mi je, da je to dobrodošla prilika, da vam pojasnim nekatere misli, ki so se zbirale v mojem duhu tekom teh zadnjih pomembnih mesecev.

Predstavili so me vam kot predsednika Združenih držav, vendar bi pa želel, če bi potisnili v ozadje vsako misel na moj urad ter me smatrali za enega vaših sodržavljanov, ki je prišel sem govorit ne besed avtoritete temveč besede sveta, besede, kot bi jih morali govoriti mož proti možu, ki želijo biti prosti in odkritosrčni v trenutku, ki je morda bolj kritičen kot jih je kdaj poznala zgodovina, v trenutku, ko je dolžnost vsakega posameznika pozabiti nase, na svoje lastne interese ter napolniti samega sebe s plemenitostjo velikega narodnega in svetovnega naziranja in posluje na podlagi novega programa, ki je vzvišen nad običajne zadeve življenja, vzvišen do mesta, katerega je lahko razvidna vnaprej usoda človeštva.

Mislim, da se moramo v namenu, da spoznamo, kaj je vsebina tega posvetovanja, da se najprej vprašamo, zakaj je izbruhnila, na kak način je izbruhnila ta vojna in zakaj se vrši.

Večino vojn si lahko pojasnite na zelo priprost način, a pojasnjenje te vojne ni tako priprosto.

Korenike te vojne segajo globoko v temno, temno globino zgodovine, in po mojem mnenju je to zadnji odločilni boj med starimi principi moči ter novimi principi prostosti.

Vojno je pričela Nemčija.

Nemške avtoritete zanikujejo, da so jo započele. Jaz zase pa sem voljan prepustiti končno sodbo, ki sem jo ravnokar izrekel, zgodovini.

Stvar pa, ki jo je treba pojasniti, je vprašanje, zakaj je Nemčija pričela vojno.

Le pomislite, na kako ugodnem stališču se je nahajala Nemčija na svetu.

To je bilo najbolj zavidanja vredno stališče, kar ga je kdaj zavzemal kak narod.

Ves svet je stal v namenu občudovanju vpliva čudovitih intelektualnih in materialnih uspehov in vsi intelektualci na svetu, so hodili k Nemčiji v šolo.

Kot sem bil že na vseučilišču, so me obdajali možje, izšolani v Nemčiji, možje, ki so se vrnili v Nemčijo kajti nikjer drugje bi ne mogli dobiti tako popolnega in smotrenega šolanja, posebno glede principov v znanosti ter principov, ki tvorijo temelj modernih materialnih uspehov.

Nemški znanstveniki so napravili nemško industrijo za mogoče najbolj kompetentno industrijo na svetu.

Pečat "Made in Germany" je tvoril jamstvo dobrega dela in zdravega materiala.

Nemčija je imela dostop na vsa svetovna tržišča. Vsak drugi človek, ki je tržil na teh tržiščih, se je bal tekmovanja Nemčije, radi njene uspešne ter skoraj neodoljive kompeticije.

Nemčija je imela prostor na solncu. Zakaj ni bila zadovoljna? Kaj več je še želela? Ni je bilo stvari v svetu, miru, katere bi že ne imela in sicer v izobilju.

Mi se postavljamo z izvanredno naglico, s katero je Amerika napredovala. S ponosom kažemo statistike glede povečanja naših industrij ter prebivalstva naših mest. Te štatistike pa niso dospele do uspehov štatistike zadnjih let v Nemčiji.

Nemška stara mesta so rasla hitreje kot katerekoli izmed ameriških mest. Stara nemška industrija je odprla oči ter videla nov svet in šla ven, da si ga zavojuje.

Kljub temu pa nemške oblasti niso bile zadovoljne.

En del odgovora na to vprašanje imate v tem, če pojasnimo, za kaj ni bila Nemčija zadovoljna s s svojimi metodami tekmovanja. Ni je v Nemčiji važnejše industrije, na katero bi ne bila vlada položila svoje roke, da jo vodi in v slučaju potrebe tudi kontrolira.

Z vsemi temi uspehi pa nemška vlada ni bila zadovoljna. Želela si je politične kontrole, ki bi ji tekom časa pripomogla do nadvlade nad delom in industrijo celega sveta. Uspešna je hotela biti potom avtoritete.

Mislim, da vas je bilo zelo malo, ki ste kdaj mislili glede Berlin—Bagdad železnice.

Berlin—Bagdad železnica je bila zgrajena v namenu, da se potisne nemško silo v bok industrialnih podjetij polovice ducata drugih dežel. Ko bi zatem prišlo nemško tekmovanje, bi se temu tekmovanju ne mogel nihče vtavljati, kajti v takem slučaju bi ostajala možnost, da pridejo nemške armade hitreje v srce one dežele kot bi mogle priti tjakaj druge armade.

Oglejte si zdaj zemljevid Evrope.

Nemčija, ki se je zopet vrgla na nas ter zopet skušala razpravljati o miru, govori. — O čem? — Ona govori o Belgiji, o Severni Francije, o Alsaciji-Lotarinški. To so za nas seveda predmeti globokega zanimanja in tudi za Nemčijo. Kljub temu pa slednja ne govori glede bistvene točke cele zadeve.

Vzemite zemljevid, ter si ga oglejte. Nemčija ima pod absolutno kontrolo Avstro-Ogrsko, pod praktično kontrolo balkanske države ter kontrolira nadalje Turčijo in Malo Azijo.

Prepričan sem, da more duh prostosti najti svojo pot v srca Nemcev ter doživeti tam prav tako lep sprejem kot ga more doživeti v kateremkoli drugem srcu. Duh prostosti pa ne ugaja načrtom Vsenemcev. Sile se ne more uporabljati s koncentrirano močjo proti prostim narodom, če to silo uporabljajo prosti narodi sami.

Vi vsi veste, da nam prihajajo iz ene izmed centralnih sil poročila, da si ta dežela bolj želi miru kot pa glavna centralna sila. Vi pa veste tudi da to pomeni, da je narod v tej centralni državi prepričan, da bo postal vazal Nemčije, če se konča vojna tako kot stoji sedaj.

To pa bi se zgodilo kljub dejstvu, da je prebivalstvo te dežele sestavljeno iz vseh narodov, kar jih je v onem delu sveta in kljub dejstvu, da ne žele v svojem ponosu ter narodni zavesti, da bi bili obsorbirano in nadvladani.

Nemčija je sklenila, da mora biti politična sila sveta v njenih rokah. Že prej so gojili sline ambicije ter jih delonma tudi vdejstvili. Še nikdar prej pa niso takih ambicij temeljili na tako natančne, določene in znanstvene načrte obvladanja.

Ali ni dovoljeno reči, da je zame navarnost presenetljivo, da more sploh kaka skupina ljudi in naj je še tako slabo informirana kot so brez dvoma gotove skupine v Rusiji, misliti, da bi se dalo potom teh ali onih reform, sklenjenih v interesu naroda, živeti v navzočnosti dosti močne Nemčije, da podminira te reforme z intrigami ali s silo?

Vsaka skupina prostih ljudi, ki se pogaja s sedanjo nemško vlado, se pogaja s svojim lastnim razdejanjem. To pa ni še cela povest. Vsak človek v Ameriki ali kje drugod, ki domneva, da bosta mogli še nadalje obstajati na svetu prosta industrija in podvzetnost, če se izvede vsenemški načrt, ter ovije krog sveta nemško silo, je prav tako v zmoti kot pa največji sanjač v Rusiji.

Jaz ne nasprotujem pacifistom radi njih čustvovanja temveč radi njih bedastoče. Moje srce je žnjimi, moj duh pa ima za nje le zaničevanje. Jaz si želim miru ter vem kako ga doseči, oni pa tega ne vedo. —

Gotovo ste opazili, da sem poslal svojega prijatelja kolonela House v Evropo, ki je prav tako velik ljubitelj miru kot katerikoli človek na svetu. Kljub temu pa ga nisem poslal z mirovno misijo. Poslal sem ga, da se udeleži konference, na kateri se bo razpravljalo, kako je mogoče izvojevati zmago, in on ve prav tako kot jaz sam, da je ta pot do miru, če ga hočete za nekaj več kot le za par minut.

Vse to je le uvod h konferenci, ki sem jo omenil z ozirom na to, kaj hočemo storiti. Če smo pravi prijatelji prostosti svoje lastne ter prostosti drugih, bomo gledali na to, da se silo te dežele in nje produktivnost dvigne do absolutne višine in da se nikomur ne dovoli postaviti se temu razvoju na pot. Če pravim, da se ne sme nikomur dovoliti, da bi skušal vstaviti ta razvoj, ne mislim, da bi se vršilo to vstavljanje potom sile vlade temveč potom sile ameriškega duha. —

Naša dolžnost je, če hočemo storiti vse to ter dokazati, da je Amerika to, kar mislimo o nji, namreč največje upanje in največja enerižja sveta, da stopimo skupaj po dnevi in po noči, dokler ne dovršimo dela.

Dočim pa se borimo za prostost, moramo gledati nato, da je delo prosto. In to pomeni celo vrsto zanimivih stvari.

To ne pomeni le, da storimo to, o čemur smo izjavili, da je naš namen storiti. Da nam namreč ne postanejo delavske razmere večje breme kot pa vojna sama, temveč tudi to, da se ne blokira vseh potrebnih stvari, potom katerih se izboljša delavske razmere.

To moramo storiti.

To pa je bila tudi stvar, glede katere sem imel sempatam priliko posvetovati se z vašim predsednikom Mr. Gompersom.

Stati skupaj pomeni, da ne sme nikče motiti procesov naše enerižje, če je sploh mogoče preprečiti tako prekinjenje brez kratenja svobode. Na kratko rečeno pomeni to:

Nihče ne sme in nima pravice vstavljati procesov dela, dokler se ni izčrpalo vseh virov in vseh metod poravnave in dogovora.

Pri tem pa lahko pripomnim, da ne govorim tukaj edinole vam. Vi včasih vstavite potek dela, a so še drugi, ki delajo isto. Mislim pa, da govorim iz svoje lastne skušnje ter tudi iz skušnje drugih, če rečem, da ste smotreni in razumni v večjem številu slučajev kot pa so kapitalisti.

Vseh teh stvari ne pravim njim samim, kajti dosedaj nisem imel še take prilike. Kljub temu pa se jim mora to pojasniti, ne z duhom kriticizma, temveč v namenu, da se izčisti ozračje.

Na obeh straneh se mora vršiti delo, in poravnava ni nikdar nemogoča, če si obe stranki želita pravično postopati in napraviti dobro.

Razentega pa je skoraj vedno težko preprečiti poravnavo, kadar si stojita stranki lice v lice.

Jaz se lahko razlikujem v mnenju s človekom na veliko bolj radikalen način, kadar ni tega človeka v sobi kot je to mogoče storiti, kadar je navzoč. Kajti pri tem se lahko pojavi ona nesrečna stvar, da se obrne proti meni ter mi da odgovor na moje besede.

Vedno je nevarno za človeka, če ima celo nadstropje za sebe samega. Vsled tega pa moramo vstrajati pri tem, da prideta v vsakem slučaju stranki skupaj ter razpravljata o spornih točkah skupno, ne pa ločeno in na mestih, kjer ni med obema nikake komunikacije.

Taka je stvar tako glede resnih stvari, kot glede onih, ki so manj resne. Mi vsi smo enega in istega kova in duha ter se lahko sporazumemo, če se sploh želimo sporazumeti. Vsled tega je moj svet naslednji:

Pokažimo, da smo Amerikanci in sicer s tem, da ne stopimo v različna taborišča in različne skupine, temveč da skušamo sodelovati z vsemi drugimi razredi in skupinami v skupnem namenu, ki je oproščenje duha, svetovnega duha iz robstva.

Osnovni nauk iz celega položaja pa je, da moramo ne le skupno se posvetovati, temveč se tudi skupno pokoriti in podrediti skupnemu svetu.

Zato pa še ni vse potrebno orodje na razpolago.

Upam, da se bo v bližnji bodočnosti organiziralo nove pripomočke, s katerimi bomo mogli izvršiti različne stvari, ki se vrše že zdaj, ali ki bi se ne smele vršiti.

Zapaziti je več procesov razpršenja dela ter nepotrebnega nadomestovanja dela, nadalje slučaje tekmovanja v oddaljenih tržiščih s čemur se odvrača celo tekmovanje dela in sicer s strani delodajalcev.

In vled tega, sodržavljani, izjavljam, da sem prišel iz Washingtona, ker mi postane včasih zelo dolgčas tam doli.

Veliko je ljudi v Washingtonu, ki vedo stvari, kot ne obstajajo dejansko.

Zelo malo je ljudi v Washingtonu, ki vedo, kaj misli narod Zdr. držav glede tega.

Odšel pa sem iz mesta, da se spomnim tudi ostalega dela dežele.

Prišel sem govoriti z možmi, ki so proti tej stvari.

Rekel sem jim, jaz sem z vami če ste vi z menoj.

Edina preiskušnja biti z menoj pa ni misliti name, kot osebo, temveč le misliti name kot na časovni izraz sile veličanstva in upanja Združenih držav.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

SENZACIJONALNA IZNAJDBA.

Father Mollingerjev glasovit rastlinski čaj pomaga tisočerim.

USPEŠNO — NEDOLŽNO DOMAČE ZDRAVILO.

Ta pomembna zmes listja, lilk, korenin, rož, semen, jagod, cvetov in zelišč popravi zdravje naravnim potom. Nobenih rudnin ali nevarnih drogij — same čiste zdrave rastline.

Mi lahko napišemo cele strani, ako hočemo, da povemo koliko je zadobilo zdravje onih, ki so bili bolni. Father Mollingerjev glasovit rastlinski čaj bi morali jemati stari in mladi, ako žele dobro zdravje. Ta odstrani vdihalne strupe, drži sistem čist in odstrani mazulje; boljši kričistilec še ni bil narejen. Pomaga tudi revmatičnim, ker deluje na jetra in ledice. Za zaprtje, indigestijo, nered v želodcu, nervozni glavobol pošlji $1.00 za pet mesečno zdravljenje tega starega rastlinskega čaja, ki napravi dom po starem dobrem načinu. Ako vam še ni sosed priporočil tega čaja, potem ga pošljemo zastonj za poskušnjo, da se sami lahko prepričate. Kadar naročite škatljo za $1.00 pošljite gotov denar, znamke ali pa moneyorder.

MOLLINGER MEDICINE CO.
21 Mollinger Bldg.,
14 East Park Way N. S. Pittsburgh, Pa.

Pisma iz ujetništva.

Sulmona, Italija,
10. okt. 1917.

Cenjeni g. urednik!

Prosim Vas, blagovolite objaviti v Vašem cenj. listu sledeče vrstice:

Toma Seljak, slikar, doma iz Podmelca Primorsko, iščem Feliksa Seljaka in Mihaela Bizjaka, oba iz Podmelca, ter ju, kakor tudi vse druge v Ameriki se nahajajoče znance iz Podmelca, prosim, naj mi blagovolijo pisati na spodaj označeni naslov. Nahajam se tu že od začetka vojne in sem jima že pisal na naslove, ki sem jih dobil od doma, a do danes brez uspeha.

Zahvaljujoč se Vam za uslugo že vnaprej, beležim z odličnim spoštovanjem

Tomo Seljak,
prigioniero di guerra,
Caserma Umberto I.,
Italia. Sulmona

Sulmona, Italija.

Cenjeno uredništvo!

Nahajam se v laškem ujetništvu in imam v Ameriki več znancev, za katerih naslove pa ne vem. Prosim Vas, priobčite to pismo v "Glasu Naroda", ker prav rad bi izvedel za naslov svojega strica Antona Mervič in Ivana Pavlič; pa tudi druge znance in prijatelje prosim, da mi blagovolijo kaj pisati, ker človeku v ujetništvu pride jako mila vsaka beseda od domačih ljudi.

Moj naslov je:

Pavel Mervič,
prigioniero di guerra,
Caserma Umberto I.,
Italia. Sulmona.

Razne zanimivosti.

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Glavni poštni urad v Londonu izda za celo državo vsaki dan pet ton poštnih znamk.

— Izmed vseh narodov Evrope, imajo francoski stariši najmanj otrok in največ irski.

Zdravniki so pronašli, da rastejo otroci najmanj od meseca novembra do marca.

— Na Norveškem obstoji postava, po kateri je prepovedano moškim zapraviti več kot pet centov pri enkratnem obisku v gostilni.

LAHKO STE OZDRAVLJENI!

Pridite k meni -- Jaz vam povrnem vaše zdravje.

Jaz imam najboljše pripomočke za zdravljenje vsakovrstnih bolezni.

X-žarki (električna) preiskava

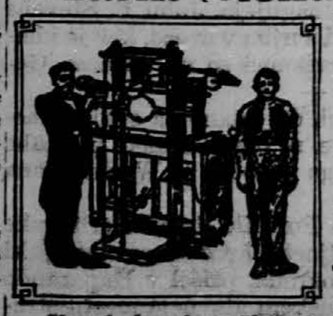

JAZ SEM najstarejši kristjanski specijalist v Pittsburgh, Pa.; 37 let skušnje v zdravljenju bolnikov.

JAZ VAM BOM povedal ako morete biti ozdravljeni brez dvomljenja in ozdravil vas bom, ako se ni posrečilo mlajšim ali neizkušenim zdravnikom.

JAZ RABIM najboljše in najuspešnejše zdravila pri zdravljenju mojih bolnikov.

JAZ IMAM svojo lekarno in laboratorij, vse najboljše za bolne ljudi.

Začudili se boste kakor hitro zamorete biti ozdravljeni. En sam obisk vam bo zagotovil mojo sposobnost in prepričali se boste zakaj imam uspeh v kratkem času.

Vse bolezni moških in ženskih zdravim uspešno.

NIZKE CENE. PREISKAVA IN NASVET ZASTONJ. Govori se slovensko.

PROF. DOCTOR H. F. MULLIN
SPECIJALIST
— Penn Avenue
PITTSBURGH, PA.

Vprašanje glede laške ofenzive.

(From The New York Tribune.)

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Izza časa, ko sem pisal svoj zadnji članek v preteklem tednu, so se dogodki razvijali naprej na italjanski fronti na zelo hiter način. Sedanji članek pa je pisan v torek dne 6. novembra ter je celi položaj naslednji:

Rim in Berlin soglašata radi tega, da so nemške čete prekoračile reko Taljment in s tem izsilile prehod preko prve črte, na katero so se umaknili Italjani po velikem porazu, ki so ga doživeli ob Soči. Poročila pa ne kažejo vsega obsega nesreče, in sicer glede umikanja pred Taljmentom, a iz nemških poročil, ki javljajo število ujetnikov ter zajetih topov, je lahko razvidno, da je poraz Italjanov resnega značaja.

Poteklo bo mogoče veliko dni in morda par mesecev, predno se bo moglo natančno ugotoviti ves obseg laškega poraza.

V sedanjem članku pa hočemo le namigniti, kaj se bo lahko zgodilo, in katere so točke, o katerih je razmišljati vspričo sedanjega poraza.

Prvič je treba računati s popolno zmago Nemčije nad Italijo, ta zmaga je uničila moralo italjanskega naroda; drugič je treba upoštevati nanovo oživljenje laške armade, ki naj bi se postavila v bran ob kaki izbrani točki severne Italije; naznadnje pa je treba vzeti vpoštev ofenzivo, s katero naj bi prišeli Italjani po svojem strategičnem umikanju.

Ta ofenziva naj bi zavzela značaj bitke pri Marne.

Če se vpošteva prvo stvar, bi pomenila izguba vojne s strani Italije naslednje:

V pričetku sedanjih nemških operacij so zavzemali Italjani dolgo fronto, ki je pokrivala več kot polovico obsega kroga.

En konec je počival ob Jadranskem morju, vzhodno od izliva Soče, drugi pa pri Adiži in Gardskem jezeru, severno od Verone.

Na fronti, ki je na ta način zavzemala preko 300 milj, je bilo manj kot 50 milj stalno zaposlenih.

Predvsem je bilo 30 milj med Jadranskim morjem ter Banjško planoto, kjer so se vršile resnejše operacije.

Vse svoje energije so uporabili Italjani na tej omejeni fronti ter skušali prodreti, dočim je bil njih končni cilj Ljubljana.

Vsled nemškega naskoka, vprizorjenega na severni Soči, so bile zdrobljene laške črte na točki, kjer so imeli Lahi koncentrirano vso silo svojih topov ter zbrane svoje najboljše čete. Vspriče teh postojank so bile nemške čete, ki so vpadle v Italijo, bližje življenskim zvezam laških komunikacij, kot je bil Cadorna od Gorice same.

Glavno vprašanje, ki se je porodilo, je bilo, če bo mogla glavna sila generala Cadorne v okolici Gorice dospeti na zapad, predno bi nemške naskakujoče čete prišle od juga ter prerezale vse črte umikanja. Če bi mogli Lahi izvršiti to, bi bila črta ob Taljmentu prva, ki bi predstavljala mesto za resen odpor, kajti Taljment prihaja iz Alp ter seka Furlansko planoto in se izliva v morje vzhodno od izliva Soče.

Cadorna pa ni dobil nazaj vseh svojih čet. Vse kaže, da je izgubil preko 200,000 mož ter velikansko število topov.

Nemci na drugi strani pa niso bili uspešni, da bi obkolili glavno italjansko silo, in v soboto ali nedeljo, to je 4. novembra, se je nahajala glavna laška armada za Taljmentom. Ta reka je nudila vse prednosti za obrambo in za to reko bi se lahko nanovo koncentriralo laško armado ter nagromadilo zadostno artilerijo.

V ponedeljek, dne 5. novembra, je postalo jasno, da se pozicije ob Taljmentu ne morejo vzdržati in tekom 24 ur sta se Berlin in Rim dogovorila, da se bodo laške čete umaknile preko te reke. Ne vemo, če so se te laške čete umikale soglasno z načrtom, ki so ga sestavili takoj po tem velikem porazu.

To umikanje je vsebovalo ne le umikanje od Soče, temveč tudi od Taljmenta in ves cilj bojev je bil le zadržavanje napredujočih sovražnih armad.

Cadorna bi si bil lahko izbral nove črte še bolj proti zapadu od Taljmenta, a za tako operacijo bi bilo treba več dni časa.

Nemška strategija mora obstajati iz dveh osnovnih elementov:

Prvič v hitrem zasledovanju armad, katere so bile poražene in so se umaknile preko Beneške nižine.

Kakorhitro je izvojeval Napoleon svoji zmagi pri Jeni in Auerstadtu, je pretvoril te svoje zmage v dva najbolj značilna poraza v vojaški zgodovini.

Neprestano je zasledoval poražene Pruse. Tekom par dni po teh bitkah je vsa pruska vojaška sila prenehala obstajati.

Na isti način bo skušala Nemčija pretvoriti ta poraz v paničen beg.

Drugi element v nemški strategiji pa je razviden na prvi pogled.

Narava italjanske fronte je taka, da niso nemške in avstrijske čete, ki zavzemajo ozemlje od Trentina pa do Taljmenta, le zapadno od glavne laške sile, temveč, da lahko izsilijo svojo pot skozi doline, ki se otvarjajo na laško planjavo z obali Gardskega jezera, vsled česar bi se lahko obkolilo vse laške sile ter jih končno zajelo.

Vspričo tega položaja moramo računati z dvema operacijama: s strašnim gibanjem proti zapadu od strani Nemcev in Avstrivcev po Beneški ravnini ter z enakim gibanjem v južni smeri po dolini Judikarija ob obali Gardskega jezera in ob teku Adiže in Brente.

Ne sme se pri tem pozabiti dejstva, da bi samo nagibavanje o takem pohodu prisililo glavne laške čete k umikanju preko Adiže ali celo preko Mincio. Le na ta način bi bila pozicija laške armade varna ter levo krilo iste neogroženo pred velikim napadom s severa.

Na podlagi vsega tega pa ostaja dvojna nevarnost, namreč razdejanje vspričo presenetilnega udarca, izvedenega na poraženo armado nekje na Beneški planoti ter gigantičnega gibanja, ki bi prehajalo iz Trentinskih Alp.

S tem bi se skušalo še enkrat vdejstviti velikansko operacijo maršala Moltkeja, ki se je končala s končnim zavzetjem Sedana.

Toliko je treba povedati vnaprej.

V drugem pa je treba izjaviti naslednje:

Lahi so izgubili svojo obrambno črto pri Soči, deloma vsled njihove lastne slabosti, ali pa soglasno z načrti Cadorne, ki je skušal obdržati črto ob Taljmentu. Italjani so se umaknili zdaj za črto ob Livenci, ki se nahaja kakih milj zapadno od Taljmenta, nadalje za reko Piave, ki se nahaja v približni isti razdalji od Livence ter se bodo umaknili tudi za Adižo. Kakorhitro pa bodo opustili pozicije za reko Piave, bodo morali opustiti tudi Benetke. V trenutku, ko se umaknejo za Brento, bosta padli tudi Vičenca in Padava ter na isti način bo tudi Verona izpostavljena razdejanju in obstreljevanju.

Če niso laške čete poražene tako, da se ne bodo nikdar mogle združiti ter nuditi odpor, je treba pričakovati končnega obstoja ob Piavi.

Reka Piava je večja kot Taljment in prihaja iz Karnskih Alp. Obenem pa sprejema vase vse dotoke iz Dolomitov.

Slabost pozicije pa je v tem, da je ta reka in pozicija ob tej reki izpostavljena bočnim operacijam avstrijske armade, prihajajoče v južni smeri s Trentina.

Smer napada teče na isti način, kot je bil izvršen napad spomladi leta 1916, ko so dospeli Avstrijci do visoke planote Asiago ter skoraj prodrli v severno italjansko planoto.

Če bi Italjani ne mogli nagromaditi čete in topove v velikem številu na tej visoki planoti, bi bila cela fronta, nahajajoča se za Piavo, izpostavljena veliki nevarnosti ter bi izzivala poraz, kot je bil oni pri Soči.

Ista bi bila stvar, če bi se umaknile laške čete do Brente ter se tam koncentrirale.

Dokler se ne bodo nahajali Italjani za Adižo, ne bodo nikdar varni glede svojega levega krila. Taka varnost bi bila tudi zagotovljena, če bi Italjanom ob Piavi ali Brenti pomagali njihovi zapadni zavezniki ter stavili tja zadostno število čet in topov.

Nepremišljeno je govoriti naprej, a po mojem mnenju bo italjanska armada vprizorila vse poskuse, da vzdrži fronto ob Piavi, da se vzdrži na tej točki potom velikih bojev zadnjih straž med Taljmentom in Piavo in da se končno tudi vstavi ob Livenci.

To se lahko zgodi ravno tako, kot so se branili Francozi ob reki Mozelli tekom otvorilnih dni velikega umikanja leta 1914.

Končno pa prihajamo do mnenja, da bodo skušali Lahi obnoviti uspehe Joffreja ter se umikati toliko časa, dokler ne bo njih armada nanovo ojačena s francoskimi in angleškimi zavezniki.

Ko bi se na ta način odvrnilo Avstrijce in Nemce od njihovih glavnih postojank ter podaljšalo njih zvezne čete, bi se lahko izpremenilo začasni poraz v trajno zmago.

Vse prilike pa kažejo, da je kaj malo upanja na tak preobrat. Italjanska armada je doživela poraz, ki daleko prekaša poraz francoske armade v prvih bitkah tretjega tedna vojne v avgustu 1914.

Nobena izmed francoskih armad, ki so se borile na Lotarinškem ali v Belgiji, ni bila poražena tako, kot je bila laška armada ob Soči, vsled katerega poraza je bila pognana preko Čedada in Vidma.

Kot sem že izjavil prejšnji teden, je treba iskati slično primero le pri porazu ob Dunaju, ko so ruske armade doživele strašen poraz ter se niso mogle zbrati zopet kot enota za novo ofenzivo in to tekom celega poletja in jeseni l. 1915.

Kljub temu pa je potrebno, da se natančno zasleduje operacije Cadorne ter pri tem priznava, da ima on morda še vedno v mislih ofenzivo in da razmišlja o sredstvih, s katerimi bi jo mogel započeti.

Vse kaže, da je to skoraj nemogoče, a prilika obstaja vendarle.

Če se vzame vse skupaj, so bile laške čete, umikajoče se od Soče po velikem porazu, v stanu doseci ter prekoračiti Taljment, pri čemur so seveda trpele velike izgube glede mož in topov. Kljub temu pa so se zopet zbrale ob tej reki ter se borile sicer neuspešno, a vendar z namenom, da zadrže prodiranje sovražnika. Iste čete se sedaj umikajo in črta ob Livenci je druga, kjer bi se lahko vzdržale. Za to črto se lahko umaknejo za Piavo, za Brento in Adižo.

Z vsakim umikanjem lahko narašča jo prilike za poraz in paniko, a z vsakim umikanjem tudi narašča upanje, da bodo laške čete deležne nove organizacije ter prepojene z novim duhom, kot so bile francoske pred tremi leti. Prilike za popolni vojaški nered so očividne na laški fronti. Na isti način pa je tudi razvidno, da bi laške armade zamogle zbrati se zopet in postaviti se sovražniku po robu.

Če bi bili zavezniki mogoče ter bi sklenili odposlati večje oddelke vojaštva in težko artilerijo na severno laško planoto, bi imelo to večji pomen, kot ga ima katerakoli operacija na strani zaveznikov.

Kot sem že izjavil prej, je sedanja vojna vojna uničevanja. Nemčija se prav nič ne briga za to, če nemške čete uničujejo v Belgiji, Franciji ali Italiji. Uničevanje kot tako je prva stvar.

Ko so odposlali zavezniki prve svoje čete v Solun in na Galipolis, so zagrešili velikansko napako glede strategije, kajti čete, ki so bile odposlane na ta mesta, se ni-so borile proti Nemcem, temveč proti Turkom in Bolgarom. Vsled tega pa se je tudi izgubljalo čete, katere so potrebovali na drugih bolj važnih frontah, dočim so jih zapravljali na nevažnih bojnih poljih.

Upati je, da ne bodo storili zavezniki sliične napake glede Severne Italije, vsaj toliko časa ne, dokler se tamkaj nahajajo nemške čete. Zavezniki se bodo borili na tej fronti proti svojemu glavnemu sovražniku ter le na drugem bojnem polju.

Toliko glede vojaških razmer.

Nikdo ne sme prikrivati ali omalovaževati resnega vojaškega položaja, kolikor je pri tem prizadeta Italija.

Tekom vsega tega časa moramo računati z dejstvom in možnostjo, da bo Italija izločena kot vojni faktor. To je sicer nevrjetno in skoraj nemogoče. Kljub temu pa obstaja možnost, dokler se ne izvrši uravnanja sil, kot je obstajalo prej. Bolj kot kdaj prej je treba priznati, da ne bo poraz in mogoče končni in popolni poraz Italije ogrozil načrtov zaveznikov, kajti niti najmanjšega oddelka avstrijskih čet bi ne mogli poslati na zapadno fronto in to radi izčrpanja Avstro-Ogrske.

Z vojaškega stališča pa je stvar drugačna. Težko bi se precenjevalo moralni učinek velikanskega laškega poraza, ki ga je primerjati edinole porazom Rumunske.

Poraz v Italiji je prav ustvarjen po tem, da iznova oživi razpoloženje v Nemčiji in da ima najbolj mučen utis na Francoje, kjer se je preneslo tri leta velikanskega boja s silo, ki je videti naravnost nadčloveška, ki pa se tudi končno bliža svojemu koncu.

Rusija je prenehala biti faktor v sedanji vojni.

Italjanski poraz pa je direktna posledica ruskega vojaškega položaja. Ruske armade so prenehale bojevati se in prenehale delati. Posledica tega pa je bila, da so Nemci lahko poslali svoje čete z vzhodne fronte ter jih vrgli na italjansko. Vsled tega pa je tudi vojna sedaj le vojna med zapadnimi zavezniki ter Nemčijo.

Vsi ti uspehi imajo z vojaškega stališča kaj majhno vrednost, a z moralnega stališča postanejo lahko usodepolni, razen če ne bodo Amerikanci, Francozi in Angleži pokazali duha, ki so ga pokazali že prej.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

bomo začeli takoj razpošiljati, kakorhitro dobimo potrebno dovoljenje. Rojake in naročnike prosimo, naj še par dni potrpe.

Upravništvo.

Pismo slov. vojaka.

Camp Gordon, Ga.

Ker se noben ne oglasi iz tega našega prijetnega kraja, hočem jaz malo razjasniti to naše delo.

Slovencev je tukaj precejšnje število, samo raztreseni smo. Niti dva nisva pri eni kompaniji. Pa vseeno pridemo večkrat skupaj in vsakikrat imamo dosti pogovoriti se, ker se vsi bolj slabo počutimo. Včasih bi se še imeli kaj pogovarjati, pa moramo pustiti za drugikrat. Kar pride fant in naznani, da je ura devet; potem pa je treba pomakniti jo v kosarno, ako nočemo dobiti v sredo ali soboto popoldne avtomobil z enim kolesom in voziti zemljo z griča v dolino in tako ravnati svet.

Pravijo, da je ravnina v Georgiji, in kakor vidim, bo še bolj. Že odkar sem jaz tukaj, se pozna dosti, akoravno nisem več kot tri tedne. Od začetka, ko sem prišel sem, je bila še nekam podobno življenje; sedaj pa je vsaki dan bolj slabo. Ne vem, kaj bo čez čas. Tudi bolj trdi smo za učiti sedaj.

Jaz sem pri poljskem topništvu (Field Artillery). Konj nimamo še in kakor sem slišal, bomo dobili topove na truckih, da bo vse na mašino. Ali učimo se pa vseeno, kakor da bi dobili konje. Imamo pa domače delo in skačemo. Samo trdo je. O, kako gre včasih s težavo, ali treba je pogledati vstran in kakor da bi šlo vse nalahko.

Zabave nimamo tukaj, ker smo oddaljeni od mesta. Vreme pa imamo lepo gorko; izgleda kakor pomlad. Vse je zeleno, tudi borovci še držijo svojo barvo, jih še ni pomorila slana (?).

Slišal sem tudi, da je kraj tukaj za rože, ali jaz nisem vrjel do danes. Danes sem pa videl eno, ki se je pripeljala z avtomobilom. Pa drugače menda ne bi prišla, toda imeli smo parado, aktero je bilo res za pogledat. Bilo je nekaj lepega. Ne bi verjel, da je toliko vojakov tukaj v Camp Gordon. Tudi črnih je dosti; hodili so z nami ter si delali kratek čas. Ko bi bilo vsak dan tako, potem bi se že prebilo, akoravno smo morali delati v soboto popoldne.

Slišal sem večkrat, ko so se fantje pogovarjali, ki so prišli od vojakov, kako da so šteli mesece in dneve. Mi pa ne moremo iti na to, ker ne vemo konca.

Čital sem dopis iz Camp Lee, Va., in kakor razvidim, se počutijo dobro, ker se učijo samo 6 ur na dan. Ko bi bili pri nas, bi dobili 2krat 6. In tudi kazen nimajo prehudo, ker dobijo za kazen delo v kuhinji. Pri nas pa je že bolj huda: dobi lopato ali samokolnico.

Frank Zalar.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. L., South Fork, Pa. — Ako hočete imeti drugi državljanski papir, morate biti najmanj 5 let v Združenih državah; poleg tega pa morate imeti že dve leti prvi državljanski papir. Drugi državljanski papir dobite tri mesece po vložitvi prošnje.

Fr. P., La Salle, Ill. — V našem listu je bilo že večkrat povedano, da je koledar že tiskan, da pa moramo še počakati, da nam prej dovoli cenzura, da ga smemo razpošiljati.

J. F., Clear Creek, Utah. — O Vas velja isto.

Fr. St., Milwaukee, Wis. — Koledar boste dobili, kakorhitro bo cenzuriran.

Fr. P., Franklin, Kans. — Proti revmatizmu je cela vrsta zdravil. Katero je najboljše, se ne ve. V Vašem izrezku je povedan samo vzrok bolezni, ne pa zdravilo proti njej. S temi podatki ne morete dobiti nikakega posebnega zdravila.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

za leto 1918.

Razen koledarskega dela ima še sledečo vsebino:

Pesem.
Važen zgodovinski dokument.
Popolen pregled svetovne vojne.
Praznik v Petelinji vasi.
Prag.
Problem Alzacije-Lotarinške.
Ukradeno pismo.
Red.
Veliki dobitek.
Razno o otrocih.
Doživljaj francoskega žurnalista.
Venizelos.
O postanku koledarja.
Nemški napadi s plinom.
Živali in aeroplani.
Ruska revolucija.
Program ruske socijalistične stranke.
Aforizmi.
Normalni potek ruske revolucije.
Rusija.
Nemški cilji in Rusija.
Padec rodbine Romanovcev.
Prednost brzojava.
Pesem jetnikov.
Kozaki in njih vojska.
Litvinski kmetje.
Nevidna poslanica.
Buchara.
Čudne pogrebne določbe.
Album.
Krščanska svatba pri Kafrih.
Večni koledar.
Petelinji boji.
Nekaj za gospodinje.
Šala.
Oglasi.

Koledar krasi nad trideset slik, izmed katerih jih je skoraj polovica s soške fronte.

Stane 35 centov.

Naroča se pri:

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK CITY, N. Y.

SLOVENSKO

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHAR, 674 Almay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647 Forest City, Pa.
Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 316, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomožni blagajnik in zaupnik: ANT. HOCHEVAR, RFD. No. 2 box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 96, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 157th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik poror. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, R. Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St. Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se samore napako popraviti.

FINAČNO POROČILO ZA MESEC OKTOBER 1917.

Štev.	Dohotki:	Izdatki:	Štev.	Dohotki:	Izdatki:
1.	282.06	43.00	51.	17.33	
2.	26.19	11.00	52.	7.82	
3.	248.63	118.00	53.	194.17	235.00
4.	61.72		54.	58.27	15.00
5.	21.48	27.00	55.	141.70	52.00
6.	164.29		56.	44.32	1.19
7.	109.18	37.00	57.	38.79	29.00
8.	144.30	34.50	58.	109.08	57.00
9.	59.83	53.00	59.	37.51	60.00
10.	79.90	86.00	60.	50.12	70.00
11.	75.81	59.00	64.	53.49	30.00
13.	99.02	13.00	65.	143.85	86.00
14.	23.84	50.00	66.	33.71	
15.	36.79	54.00	67.	72.99	
16.	145.31	47.00	68.	165.85	52.00
17.	350.88	122.00	69.	76.47	84.00
18.	49.80	37.00	70.	63.89	30.00
19.	145.79	49.00	71.	94.77	543.00
20.	83.00	250.00	72.	48.61	13.00
21.	126.17	45.00	73.	12.26	
22.	51.87	15.00	74.	18.51	40.00
23.	94.17		75.	13.34	
24.	38.86	65.00	76.	70.43	38.06
25.	53.36	8.00	77.	50.33	
26.	304.74	80.99	78.	41.22	
27.	80.86	114.00	79.	70.85	
28.	70.61		81.	53.38	35.00
29.	146.05	110.00	82.	50.68	10.00
30.	176.39	97.00	83.	31.41	
31.	136.01	108.00	84.	46.63	37.00
32.	108.25		85.	30.33	27.00
33.	119.46	63.00	86.	89.53	10.00
34.	65.47	13.00	87.	46.36	
35.	94.26	35.00	88.	26.75	
36.	18.17		89.	28.51	
37.	90.20	32.00	90.	42.00	
39.	71.01		91.	45.11	
41.	147.90	116.00	92.	80.52	78.00
42.	63.26	55.00	93.	39.86	
43.	81.85	43.00	94.	33.70	
44.	211.31		95.	42.51	
46.	50.45		96.	37.10	
47.	69.49		97.	29.63	
48.	38.11	51.00	98.	23.77	
49.	56.11	7.00			
50.	76.17	125.00		7355.34	3905.74

IZ GLAVNEGA URADA S. P. DR. SV. BARBARE.

SPREMEMBE V MESECU OKTOBRU 1917.

Pristopli člani in članice:

K postaji štv. 3: Butija Marija, 1308.
K postaji štv. 17: Raumgard Max, 9902; Bradač Frank 9903.
K postaji štv. 24: Jerši Franc 9904.

Suspendirani člani in članice:

Pri postaji štv. 1: Derk Matija 8389; Kres Alajzij 26.
Pri postaji štv. 3: Miélavčič Jernej 2776.
Pri postaji štv. 4: Blažič Ivan 8990; ranje Karol 5536; Kranjevana 566; Lapen Peter 8442.
Pri postaji štv. 6: Ddnat Frank 9463; Gempelj Joseph 8684; Gabrejna Franc 8936; Vidmar Joseph 9834; Lenaršič Ivan 8762, Komatar Ivan 6722; Juvančič Joseph 9826.
Pri postaji štv. 7: Priveršek Joseph 9334; Terdin Peter 8460.
Pri postaji šev. 8: Toma Ivan 1350; Mihalovič Rozalija 644.
Pri postaji štv. 11: Resnik Frank 7242; Schafer Ivan 4655.
Pri postaji štv. 14: Stimec Pavlina 474; Stimec Ivan 5611.
Pri postaji štv. 13: Hribar Antonija 130; Hribar Joseph 1122.
Pri postaji štv. 15: Novak Alojzij 5752; erbič Jurij 7403; Fretzel Joseph 629.
Pri postaji štv. 16: Zpančič Franc 690; Lazari Edward 1682.
Pri postaji štv. 17: Lekše Anton 7440; Kersbman Edvard 4679; Makarovski Gertruda 866; Brežič Ivan 4759; Shemichar Karol 5537; Handšen Fredd 9883; Gornik Ivan 6126; Makarovski William 6394.
Pri postaji štv. 19: Koserman Franc 6964.
Pri postaji štv. 20: Močnik Ivan 1444; Banič Alojzij 1271; Banič Jozefa 684.
Pri postaji štv. 25: Grill Matija 1428.
Pri postaji štv. 26: Jamnik Franc 9484; Mihelič Joseph 8766; Bulčak Ivan 6804; Kocjaž Ignac 6690; Erjavec Ivan 7136; Medved Ignac 4903; Kosec Joseph 2211; Medved Josepha 983; Lesjak Anton 6807; Kočjaž Alojzij 9132; Kosec Frančiška 742.
Pri postaji štv. 27: Vehar Alojzij 8734; Lipovšek Joseph 3203.
Pri postaji štv. 28: Božič Max 8293.
Pri postaji štv. 30: Ookren Franc 6593.
Pri postaji štv. 31: Pavlovič Ivan 9318; Kocjan Ivan 9747; Benič Ivan 9847; Tisan Ivan 9780.
Pri postaji štv. 33: Žgur Alojzij 4659.
Pri postaji štv. 37: Kraser Joseph 9626.
Pri postaji štv. 41: os Leopold 3530; Eler Ivan 8970; Koluža Joseph 4222; Smolšnik Martin 6279; Lepej Andrej 5062; Senica Aloj. 4792; Kos Frančiška 1155.
Pri postaji štv. 43: Dimec Franc 4094.
Pri postaji štv. 44: Smuk Ivan 2077; Fimec Anton 6761; Maue Franc 1158; Trentelj 698; Kransberger Joseph 9821; Span Karol 8749; Polšak Franc 2635; Solovšek Franc 4119; Tretar Anton 9097; Benedičič Luka 703; Folkar Ivan 1928; Franc Marija 419; Folkar Marija 309; Polšak Ana 300; Gorše Josepina 685; Smrda Joseph 5649; Vovk Franc 703; Chesnik Joseph 827; Frank Rudolf 2827; Gorše Alojzij 3735.
Pri postaji štv. 53: Zakrajšek Ivan 8351.
Pri postaji štv. 59: Strah Ivan 9224; Lice Stipan 5[illegible]7; Pikelj Andrej 8844.
Pri postaji štv. 65: Novak Nikolaj 6528; Strdin Marko (!); Urh Ivan 9500; Grozník Anton 7706; Juvanovič Jurij 8152; Urbančič Alojzij 9502.
Pri postaji štv. 68: Šturem Ivan 6935; ribar Anton 5460; Hribar arolina 369; Turk Franc 6772; Turk Ana 728.
Pri postaji štv. 71: Dolanc Joseph 5950; Mlakar Andrej 6841; Mlakar Marija 725; Bekman Joseph 8092.
Pri postaji štv. 76: Zagorc Martin 7692.
Pri postaji štv. 82: Francekovič Ivan 9619.
Pri postaji štv. 93; Bruslav Stanislav 5225.
Pri postaji štv. 94: Sinkovec Alojzij 1452.

Pasivni člani prisiljenim potom šli v armado:

Od postaje štv. 1: Mover Valentin 8114.
Od postaje štv. 3: Grajžar Anton 9673; Leben Joseph 2365; Jarec Karol 8576; Groznik Alajzij 6830; Jager Nikolaj 8893; Razboršek Karol 8189; Savel Viljem 9797.
Od postaje štv. 4: Petek Anton 8643.
Od postaje štv. 8: Gobrenja Anton 1339.
Od postaje štv. 10: Hribar Franc 7272.
Od postaje štv. 11: Cehaven Franc 7216.
Od postaje štv. 13: Obrezan Martin 5733.
Od postaje štv. 16: Bešel Matevž 7096.
Od postaje štv. 17: Glaèko Mihael 9849; Karžiknik Andrej 7240; Potočnik Anton 8309; Lajn Ivan 4828. č
Od postaje štv. 19: Brus Joseph 5812.
Od postaje štv. 25: Stermetz Fred 6640.
Od postaje štv. 26: Žust Anton 7463.
Od postaje šev. 28: Skapin Joseph 6575.
Od postaje štv. 29: Straus Rudolf 5866; Kos Tomaž 7545.
O dpostaje štv. 33: Fabjan Franc 4424.
Od postaje štv. 39: Strehar Pavel 9710; Vehar Ivan 9564.
Od postaje štv. 41. Močnik Rudolf 7342.
Od postaje štv. 43: Penko Jakob 4690; Zidar Franc 8194; Mahnič Joseph 8689; Dekleva Pavel 3731; Meglicta Anton 9360.
Od postaje štv. 43: Bartale Franc 4836.
Od postaje štv. 48: Demitrovič Anton 7426.
Od postaješ tv. 50: Dermošek Alojzij 3548; Knaflich W. Ivan 6748; Hafner Anton 4459.
Od postaje štv. 53: Miklavčič Albin 6224; Jake Joseph 8352; Klun Franc 9070; Krivec Joseph 5271.
Od društva štv. 55: Svete Ivan 7491; Gall Franc 8787; Gnezda Franc 7597; Turšič Anton 7780; Pristavec Frank 8641.
Od postaje šav. 57: Zevnik Franc 5723; Bekina Peter 8721.
Od postpe štv. 65: Flajnik Franc 5897.
Od postaje štv. 68: Mausar Ivan 6118.
Odp ostaje štv. 69: Markun Franc 5524.
Od postje štv. 74: Močnik Matija 9895.
Od postaje štv. 78: Čeligoj Ignac 6792.
Od postaje štv. 81: Nevergoj Pavel 6976; Tornič Joseph 9025.
Od postaje štv. 82; Garm Alojzij 9761.
Od postaje štv. 86: Cimermančič Alojzij 7892.
Od postaje štv. 87: Tomažin Anton 9007.
Od postaje štv. 97: Pipan Franc 9025.

Odstopli člani in članice:

Od postaje štv. 8: Žnidaršič Jakob 8781.
Od postaje štv. 11: Sekoly Franc 3267.
Od postaje štv. 19: Kučevar Ivan 9672.
Od postaje štv. 23: Peternel Vincel 2412.
Od postaje štv. 27: Dollar Ivan 2761.
Od postaje štv. 41: Klinkon Franc 8120.
Od post aje štv. 50: Deyak Anton 6749.
Od postaje štv. 55: Škarje Valentin 8626.
Od postaje štv. 67: Osolnik Luka 6635.
Od postaje štv. 74: Kržišnik Frank 1307.

Črtani člani in članice:

Pri postaji štv. 3: Černigoj Anton 1033.
Pri postaji štv. 6: Perko Franc 4834.
Pri postaji štv. 20: Gazboda Ivan 5986.
Pri postaji štv. 27: Rupar Anton 2978.
Pri postaji štv. 28: Skapin Leopold 7929; Mislej Alojzij 7245.
Pri postaji štv. 31: Baxjak Joseph 9749; Biondič Ivan 9852.
Pri postaji štv. 33: Mustar August 8971; Ušenlčnik Matevž 9013.
Pri postaji štv. 41: Esih Franc 3448; Kančič Ivan 5619.
Pri postaji štv. 54: Poljanc Franc 8945; Muley Alojzij 8369.
Pri postaji štv. 65: Popek Jakob 6288; Bluth J. W. 9602.
Pri postaji štv. 76: Kristan Franc 7986.
Pri postaji štv. 94: Valentin Grašnar 7135.

Zopet sprejeti člani in članice:

K postaji štv. 1: Grčman elena 151; Grčman Martin 169.
K postaji štv. 3: Vehar Ivan 9475.
K postaji štv. 6: Špilar Jakob 9785; Turk Franc 7373; Lunder Joseph 4004; Šaje August 2935; Zorman Ivan 1518; Leskovec Ant. 8574.
K postaji štv. 7: Čertalič Joseph 207.
K postaji štv. 17: Javh Frančiška 119; Javh Gašper 1797; Klarič Joseph 57656.
K postaji štv. 19: Eržen 3802.
K postaji štv. 21: Polič Matej 8869.
K postaji štv. 26: Bolič Ivan 8025; Malečkar Anton 3646; Piškur nton 9064; Besetič Alojzij 9606; Bolis Franc 4523; Raztresen Jakob 9702; Cek Franc 8808; Konjar Alojzij 9257.
K postaji štv. 31: Renik Franc 7255.
K postaji štv. 33: Ušenjčnik Katarina 1197.
K postaji štv. 37: Grifberg Terezija 1134.
K postaji štv. 41: Kovačič Ivan 3055.
K postaji štv. 44: Zigel Ivan 517; Čerin Jurij 1533; Oblak Ivan 6011; Sterman (?) 1991.
K postaji štv. 48: Keiker Jurij 4019.
K postaji štv. 50: Gorjup Peter 6794; Sovdek Franc 9176; Završek Ana 1206; Pertori Florijan 8137; Režent Anton 9670.
K postaji štv. 54: Jakše Franc 6414.
K postaji štv. 64: Žalo Simon 2261; Crkvenec Štefan 9445.
K postaji štv. 65: Srdič Boža 8148; Terlep Franc 9061; Ancel Martin 9601; Papež Mihael 7895; Gregorač Nikolaj 6780; Konestebo Joseph 8882; Leskovec Ivan 9823.
K postaji štv. 68: Zakrajšek Jernej 7140; Zakrajšek Aalia 767.
K postaji štv. 97: Hudik Joseph 6258; Štrajhar Franc 7233.

Prestopli člani in članice:

Od postaje štev. 3: Košale Ivan 6003; Ueman Anton 3944; k postaji štev. 17.
Od postaje štv. 5: Pikel Fred 3783; k postaji štv. 57.
Od postaje štv. 6: Salmič Joseph 8291; k postaji štv. 72.
Od postaje štv. 7: Lapuh Ivan 3348; Lapuh Ana 833; k postaji štv. 98.
Od postaje štv. 13: Bokal Ivan 9394; Oberguči Angelo 5415; k postaji štv. 9.
Od postaje štv. 14: Slak Franc 533; k postaji štv. 85.
Od postaje štv. 29: Sedaj Joseph 4936; k postaji štv. 26.
Od postaje štv. 29: Kalan Franc 3338; k postaji štv. 84.
Od postaje štv. 31: Borich Mihael 8989; k postaji štv. 70.
Od postaje štv. 53: Komar August 9732; k postaji štv. 6.
Od postaje štv. 54: Jamnik Anton 7668; k postaji štv. 86.
Od postaje štv. 54: Globokar Ignac 8775; k postaji štv. 86.
Od postaje štv. 60: Žagar Andrej 7174; k postaji štv. 88.
Od postaje štv. 71: Granda Frank 2797; k postaji štv. 35.
Od postaje štv. 85: Lokušek Franc 4490; k postaji štv. 85.
Od postaje štv. 97: Strajhar Franc 7233; k postaji štv. 4.

Umrli člani in članice:

Mury Katarina, 131, članica postaje štv. 47, umrla dne 21. septembra 1917.

Kukar Ana, 759, članica postaje štv. 5, umrla dne 18. oktobra 1917.

Z bratskim pozdravom

Franc Pavlovčič, gl. tajnik.

Luterski ljudje

Povest. — Spisal **Janko Kersnik.**

(Nadaljevanje).

II.

Mädchen mit dem rothen
Mündchen,
Mit den Aeuglein süss und
klar,
Du mein liebes, kleines
Mädchen,
Deiner denk ich immerdar
Heine.

Bilo je prejšnje leto konec junija, ko se je naš slikar izprehajal nekega lepega popoldneva po senčnatih vrtovih krasnih vil, ki se vrste na široko okrog Rima od mestnih vrat "Porta del popolo" do mostu "Ponte molle".

Delal je bil že dolgo časa neutrudljivo ter pripravljal večjo sliko, s katero je mislil stopiti vprvič pred širše kroge. Slika je bila skoro dovršena; duševno in telesno utrujen je iskal slikar danes v krasni, cvetoči prirodi novih moči.

Zašel je na izprehodu v goste, umetno nasajene loge, ki se vrste za vilami, in dospel daleč od mesta na mali grič, odkoder je oko neslo pogled do daljnih, modro se bleščečih sabinskih gora. Dolgo je stal pred košato pinijo in misli so mu hitele daleč, daleč preko planine.

Koraki po mali stezi iz doline navzgor so zbudili njegovo pozornost, in kako se začudi, ko ugleda deklico, spehano in razburjeno, hitečo po stezi proti njemu.

Tudi ona je osupnila, ugledavši tujca, slonečega ob piniji.

Pa le prvi trenutek.

Oseba mladega moža ni bila, da bi se je ustrašil človek, in če je tudi mlado dekle.

Obstala je nekaj korakov pred njim, ki jo je vljudno pozdravil, ter ga ogovorila:

"Gospod, zgrešila sem pravi pot v gozdu; povejte mi, prosim, kod pridem najhitreje do vile Borghese?"

Slikarja je nenavadno srečanje prijetno iznenadilo. Deklica je imela komaj šestnajst let, in čeravno je bila drobnega, skoro otroškega života, je kazalo njeno vedenje vendar nekakovo samosvestno sigurnost. Govorila je v čisti laščini, a slikar, zaradi mnogoletnega bivanja na Laškem in občevanja z mnogimi tujci dobro znajoč glasove laškega jezika, je sodil takoj, da je tujka.

"Dovolite, da vam sam pokažem pot; prosim, idiva tu doli!" ji je dejal in stopil na njeno stran.

Šla sta nekoliko korakov molče drug poleg drugega; ona nekako v zadregi, hoče-li pričeti razgovor ali ne, on vesel te izpremembe na izprehodu. Opazoval je od strani lepi, sedaj malo spehani obraznik dekličin, in potem zopet naglo pogledavši elegantno njeno oprav, je sodil, da vsaj markeza ali kontesa šèti v njej.

Napsled vendar ona, čuteča, da ne gre tako dolgo molče stopati eden ob drugem, poprašaje:

"Je-li še daleč do vile?"

"Skoro pol ure, gospodična! Kako ste zašli tako daleč?"

"Izprehajala sem se popoldne po parku in potem šla v gozd. Našla sem krasno, staro manjolijo in to sem risala ter potem, ko se naveličam in se ozrem okolo, nisem znala več pota. Gozd je tako gost!"

"A, vi risate?"

"Da, za kratek čas", je dejala ona otročje.

"Oprostite moje usiljevanje", meni on, ker naivno, odkritosrčno pripovedovanje ga je storilo pogumnega, "in dovolite mi, da vidim vašo lepo manjolijo!"

En trenutek je šinila nekova svojeglavna poteza deklici čez ustni; a le za trenutek.

"Morda vi tudi risate ali slikate?" reče ter ponudi radovednemu slikarju svojo risalno knjižico, ki jo je nosila v roki.

"Tudi, pa ne za kratek čas!" pravi on smeje.

Deklica se ozre vanj; dozdevalo se ji je, da se tujec norčuje.

A ta je pregledoval knjižico.

"Drevo je lepo risano, gospodična, pa glejte, tu doli ta veja ne pristuje vsej podobi; če je morda tudi v prirodi taka, tukaj vendar kazi podobo."

Obstala sta za trenutek.

"Dovolite", reče slikar in zbriše vejo ter v kratkih potezah da risani manjoliji drugo podobo.

"Gledite, ali ne čutite, da je tako pravilneje?"

Deklica pogleda risanje in potem slikarja, ki je z resnim obrazom stal pred njo.

"Da, res je", reče, a potem ji šine misel v glavo: kaj ima ta človek moje risanje popravljati, in mala rdečica jo oblije. Skoro je bila razžaljena.

Slikar zapre knjigo; opazil je vtisk na dekličinem licu in povpraša:

"Ali sem vas razžalil?"

"Ne!" meni ona, in ko takoj potemobrne oko v mladega moža, tudi ni bilo več sledu o prejšnji misli.

"Idiva dalje, gospodična, že sva blizu vaše vile!"

"Ali že!" reče ona; skoro bi bila pristavila: "škoda!"

Molče sta stopala dalje; na ovinku se je pokazalo ozidje lepe vile.

Slikar je med potom že večkrat pobijal misel, da poizve, kdo je njegova spremljevalka; prišla mu je nehote ta misel, a zavrnil jo je sam. Zanimalo ga je bolj, pustiti v svoji domišljiji večji krog kombinacijam. Srečanje je bilo nenavadno, prijetno in je imelo nekaj romantične barve, četudi malo; čemu torej še to odbijati. "Naj mislim, da je le vsaj princezinja, katero spremljam", je dejal Kosan sam pri sebi. Čudil se je skoro, da je tako domač ž njo.

"Tukaj je vila Borghese", reče on, ko sta bila dospela malone do vhoda v park.

Tiho in mirno je bilo okolo; granati in girandole so evele po vrtni meji in tihoto je dramil le včasih lahki večerni piš, ki je zazibal košate pinije onkraj pota.

Deklica ni odgovorila.

Obstala sta pri železnih vrtnih vratih; ona mu poda roko in reče z mehkim, prijaznim glasom:

"Hvala vam, gospod!"

Hotela je še nekaj pristaviti, a ko je dvignila oči ter so se srečale s slikarjevimi, je omolknila in zardela.

Slikar je vprvič polno videl njene oči. Pregrelo ga je nekaj, sam si ni bil v svesti, kaj. Držal je njeno ročico in se hotel posloviti z daljšim stavkom, a dejal je le: "Z Bogom!" In potem, — ali je bila to posledica misli: saj je več ne vidim in poznava se tudi ne, ali pa je hotel mladi mož res nekoliko več poezije za domačnje srečanje, ali morda sam ni vedel, zakaj in kako se je zgodilo: — objel je drobno stvarco z levico in njuna ustna so se srečala eden trenutek.

Rdeča kot roža se mu je izvila deklica in, ne več ozrši se, stekla po peščeni poti proti vili.

Kosan je stal prvi trenutek kakor v sanjah za gosto mejo.

Zdrami ga ženski glas, ki je prihajal iz veže, do katere je dospela deklica.

"Kje si pa bila tako dolgo, Olga?"

Bili so domači, slovenski glasi, ki so udarili poslušalcu na uho. Dvignilo ga je kviško, kakor bi hotel mejo preskočiti, in v prvem hipu bi bil kmalu naglas zakričal:

"Čakajte, gospodična, jaz tudi govorim slovenski!"

A storil tega vendar ni; ob čelo se je udaril ter dejal:

"Glej ga bedaka; kaj se nisem mogel predstaviti?"

Tako so ga bile te slovenske besede osupnile — saj skoro pet let ni nobene slišal —, da še dekličinega odgovora ni bil čul. V tem pa sta odšli obe v hišo.

Uveril se je, da je zdaj prepozno iskati novega znanstva in se je vrnil proti mestu.

Sklenil je med potom, da vsekako poizve, kdo in odkod so ti ljudje, ki slovenski govore v vili Borghese. Da je njegova znanka princezinja, tega si ni več domišljeval, a koliko ljubša in zanimivejša mu je bila zdaj!

Nekaj dni je imel Kosan toliko opravila, da ni mogel izvršiti svojega namena ter povprašati in poizvedeti po svojih rojakih, in ko je teden pozneje pozno popoldne — zakaj ves dan je lazil po gozdih in parkih okolo vile Borghese, da bi našel svojo znanko, — ko je popoldne stopil z malo tesnim srcem v vilo in dobil hišnika samega, mu je razodel ta vljudno, a ne tako obširno, kakor si je želel slikar, da so stanovali tukaj nekaj dni Nemci, "Tedeschi" je dejal mož, a da so že odpotovali proti domu. Imena pa je je Lah že pozabil.

Nejevoljen se je vrnil Kosan. Mnogokrat ga je obšel spomin onega izpreboda, in tudi pozneje, ko mu je lepi uspeh prve njegove slike na razstavi prinesel mnogo, mnogo lepih dni, — onega lepega popoldneva pri vili Borghese ni mogel pozabiti.

(Dalje prihodnjič.)

Električni čoln.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 12. novembra. Angleška admiraliteta je izdala sledeči popis nemškega električnega čolna, katerega uporabljajo v svojih operacijah ob belgijskem obrežju:

"Električno kontrolirani motorni čolni, katere uporabljajo ob belgijski obali, so ladje, katere gonijo dvojni petrolejski stroji ter vozijo z veliko naglico. Na krovu se nahaja vreteno, na katerem je 30 do 50 milj žice, potom katere se čoln električnim potom vodi. Na sprednjem koncu je precejšnja množina močnega razstreljiva od 300 do 500 funtov.

Stroji se zaženo, nakar posadka zapusti ladjo. Pomorsko letalo, katero brani močna eskorta, spremlja čoln na razdaljo od 3 do 5 milj in daje znamenja operatorju na obrežju. Potrebna so samo sledeča znamenja: naravnost, nazaj, stanovitno. Čoln vozi križem, kadar je namenjen proti kaki ladji; razstreljivo se vname avtomatično.

Ta način je zelo star. Enako kontroliran način so vporabljali na torpedni eksperimentni ladji "Vernon" že leta 1885. Edino novo je petrolejski stroj in brezžična naprava, česar prej niso imeli."

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik Neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOCHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode ozirale.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Jan Marija Plojhar.

Češki spisal Julij Zeyer.

(Nadaljevanje).

Bila je dama v preprosti temni amazonski obleki z nedolgo vlečko, za pasom se ji je svetil droben revolver, v roki je držala kratek bič. Na glavi je imela samo čipkasti pajčolan, ki se je spuščal na čelo in rameni in je bil ze ene strani lahno in prosto ovit okrog vratu. Izpod pajčolana so viseli njeni lasje, jasni v solncu in polni žarkov.

Katarina je bila, podila je okoli njega in ga ni videla, ker njene oči so bile zastrte v solnčnih žarkih in uprte v daljavo na gore; ko se mu je približala na dva koraka, ko jo je pozdravil z nemim priklonom, tedaj se je prestrašila ter potegnila konja, ki se je ustavil. Zdajci jo je polila rdečica.

"Odpustite", je rekla priljudno in mirno, ko jo je minila zbeganost, "kmalu bi vas bila podrla."

"Dobro sem pazil nase", je odvrnil z nasmehom, "ni bilo torej nevarnosti".

Trenotek je stala kakor v zadregi, ne vedoč, kaj storiti, potem je prijazno nagnila glavo v pozdrav in se z bičem dotaknila konja. Za hip je bila že daleč. Njena vitka postava, oblita s solnčnim svitom, se je po malem izgubljala v modri megli brezglasne, dremajoče kampanje.

"Beatrica mojih sanj!" si je tiho rekel Jan Marija ter šel počasno domov.

Tedaj je stanoval že več nego teden dni v njenem domu, a izpregovoril je ž njo danes prvikrat teh par besed. Doslej jo je bil videl le oddaleč. Živela je tako tiho, zaprto, kakor bi bila zakleta v onem starem, pustem domu, v tej otožni, a velikolepi, čarokrasni samoti. Kakor v pravljici!

Zato je videl Suntarello večkrat, hodila je pridno k njemu, izpraševala ga je skrbljivo za njegovo zdravje ter o tem, kako se vede stari Francesco, ki je včasi godrnjav.

Tuintam je govorila tudi o kontesi, in mladi mož je zatajeval radost, s katero je poslušal besedo o njej. Mislil je, da prikriva svojo tajnost.

Suntarella ga je lokavo pustila v tej zmoti in čim dalje tem več je pripovedovala o Katarini in njeni rodbini.

Tistega večera mu je razodela "prav zaupno", kako nesrečna je bila grofica Soranesi v svojem zakonu, kako je hrepenela nazaj tja nekam daleč za gore, kjer se je rodila, kako je našla edino tolažbo pri svojem otroku in s kakšno ljubeznijo ji je bila Katarina vdana.

"Kontesa je angel, angel", je končala Suntarella ter si brisala solze ginjenosti, "toda, toda..."

"Nu, toda?" je vprašal z nasmehom, no srce mu je bilo nekako nemirno, ko je čakal njene besede.

"Toda svojo glavo ima!" je rekla Suntarella. "Po očetu ima to, po očetu. Sangue della madonina, ta je bil svojeglaven."

Mladi mož se je smejal, postalo mu je laže.

"Videl sem danes konteso na izletu, daleč odtod na konju."

"To je tudi ena njenih svojeglavnosti, glejte! Koliko sem jo že prosila! Res je, sedaj v naših časih se ji že ni treba toliko bati kakor poprej, zakaj kraljevski orožniki prejahajo sedaj vso kampanjo od gor do morja križkraž. Pa vendar bi se lahko zgodila nesreča. A veste, kaj mi odgovarja na moja svarila? Tu v bližini — pravi — me pozna vsakdo, in jaz poznam vsakega in drug drugemu smo prijazni — a dalje odtod? Tu molči in kaže na svoj revolver. Ta zares ne pozna strahu. Tudi to ima po očetu. Naj jo čuva Bog!"

In pokrižala se je.

Janu Mariji je ugajalo, da se ni bala. In kako krasno je sedela na konju! Videl jo je, kako se je potopila v to višnjevkasto glorijo kampanje kakor Beatrica v nebeško kraljestvo.

Ko je pozneje Francesco kuril peč, mu je govoril mladi mož:

"Ali bi ne bilo mogoče najeti konja tukaj v bližini? Rad bi jahal, ti dolgi pešizleti me utrudijo."

"To je lahko", je odgovoril Francesco. "Kontesin najemnik jih ima tukaj na posestvu celo čredo in tudi kontesi dava konja na razpolago, kadarkoli želi. Ko bi torej gospod želeli, bi vam po mojem naročilu preskrbel boter Nuccio, in kar se tiče sedla —"

"Zelo bi vam bil hvaležen, prijatelj", je rekel Jan Marija in nisi vprašal ni, kdo je tisti boter Nuccio. Sicer pa tudi ni trebalo, ker Francesco je precej drugi dan uredil vse tako, da je bil njegov novi zapovednik do kraja zadovoljen in ko ga je bil ta za njegov trud poplačal s posebnim darom, se je navdušil in rekel s prisrčnim usmevom:

"E così siamo contenti tutti!"

Zdaj šele se je napajal Jan Marija ob milini nesoneče kampanje, je pil to mičnost z dolgimi, polnimi požirki! Zdelo se mu je, da so mu prirasla krila. Kadar se mu je na divji gonji po poljani nagloma prikazala v zaplavi solnca kupola Svetega Petra ali če se je z druge strani iz sene težkih mrakov nenadno dvignil pred njim obris Koloseja, takrat je navadno dirjal do samih vrat Rima, in ko so mu tukaj zazijale naproti mestne ulice in ga povabile, je ustavil konja, obrnil in dirjal nazaj v zlati dež žarkov, ki jih je solnce, hiteč za gore, metalo za sebe kakor Part na begu svoje strelice in kopje. — Včasi ga je zalotil globoki mrak in je jahal po pustinji polni sene in megel, pošastno blodečih pod hladnim, žoltim nebom, na katerem so še semintam gorele dolge priže kakor raztrgane škrlataste draperije.

Včasi se ni mogel upreti vabe čim ga vratom in je zavrnil v Rim gnal konja po odleglih ulicah, se zarinil k ostankom antičnega mesta, bežal krog podrtij, se spusti krog razvalin Caracallovih topli zopet za vrata na cesto Appia, ko der je prišel noter do groba Cecilije Metelle, neprestano upirajoč oči na Albanske gore, ko so ga modre kakor nebo in sanjave kakor prikazni, vabile z obrisi, ubranimi kakor ritem ode. In je vihral v ogromnem ovinku nazaj k osamelemu domu San Catalda, tope čemu se v temo poznega večera.

Z njegovih oken se je lila jezdecu svetloba naproti, kakor bi ga pozdravljala, in nekoč so mu pri takem povratu še daleč na poljani pridoneli zvoki glasovirja na uho. Bil je že gost mrak, toda dan je bil tako topel, da so ostale duri, ki so držale iz kontesine sobe na teraso, odprte. Jan Marija je ustavil konja in poslušal. Igrala je nekako staro, preprosto, nežno italijansko skladbo. Nekaj zapadlega pozabljenega, ganljivega je bilo v teh zvokih, nekaj kakor vonjava usihajočih rož. Dolgo, dolgo je stal v megli, ki se je zgoščala krogin-krog, ter krotil nepotrpežljivost svojega konja. Ko je godba utihnila jes jahal domov.

Tisti večer je čutil veliko utrujenost, razburjenost in vročino. Večerna megla na kampanji ga je okužila.

Dva dni ni šel iz sobe, na divanu je ležal in v neprestani dremoti neprenehoma slišal sladke, melanholske zvoke te zastarele, dobrikajoče se godbe.

"Beatrica mojih sanj!" je šepetal in šele zdaj je jasno in ostro čutil žal, ki mu je bil ves čas tako nedoličljivo stiskal srce; sedaj je vedel in si odkrito priznal, kaj ga je težilo in kaj ga je tako grozničavo, nepokojno gonilo po poljanah. Ves teden se je bil nadejal, da jo zopet sreča nekje v tej divji, zapuščeni, otožni in začarani samoti, da se mu pojavi kakor ondaj v zarji solnca — a upal je zaman. Ves čas ne vida, ne sluha po njej, izvzemši oni vzdih tiste sladke pesmi.

"Ali se me ogiba?" se je žalostno vprašal. Prikimal je z glavo. "Zapira se! Na poti sem ji."

Tedaj ga je posetila Suntarella, prestrašila se je, ker dva dni ni bil užil skoraj ničesar.

"Ali ste bolni?" ga je vprašala. "Včeraj niste jedli in sem mislila, da vam ne tekne, danes pa zopet —"

"Nisem bolan", je odvrnil, "le malo truden sem po dolgih ježah. Jutri pojdem za nekaj dni v Rim. Ogledam si vatikanske zbirke."

V tem odloku je tičalo neko premišljeno detinsko kljubovanje.

Drugi dan je stal pri oknu in gledal na vrt. Katarina se je tam šetala, zavita v star, mehak temnomoder turški šal s širokim obšivkom nekdaj kričečih, sedaj že obledelih, a prijetno ubranih barv. Glave ni imela pokrite in solnčni žarki so se plazili po njenih mehkih, svetlih laseh in jih izpreminjali v kosmuk, bledem lesketu.

Jan Marija si je komaj upal dihati, bal se je, da bi je ne preplašil kakor kozlite. Tedaj je dvignila oči k njegovim oknom, pa ga ni videla, ker je stal za zaveso; samo za trenotek je postal njen pogled tam, po tem se je odvrnil in se spustil na pot, po kateri je šla. Kakšne oči! Tako nemirne so bile, tako globoke in vlažne!

Jan Marija bi bil sedaj rad ostal doma, toda voznik je že čakal. Odpeljal se je, ker se je sramoval premeniti svoj načrt. Sicer je pa tudi ona že odhajala z vrta.

"Kaj se ona meni zame!" si je rekel otožno na poti v Rim.

A ona je sanjarila o njem. Slišala je, da boleha. Njeno srce je postalo oltar usmiljenja in sočutja, nemo je poslušala Suntarello. Naposled je rekla: "Najkrasnejši poklic si je izvolila usmiljena sestra ali pa zdravnik".

"Kaj pa ženo zdravnikova?" se je posmejala Suntarella. "Na primer žena gospoda Luigija."

Deklica ni slišala.

"Sedela bi poleg njegove postelje", si je mislila, "in preganjala bi oblake in sence z njegovega čela, ko bi imela pravico za to."

Globoko se je zamislila. Iznenada ji je prišlo na pamet: "Ni li bilo umestno, da bi ž njim takrat, ko sem ga na konju srečala na poljani, izpregovorila nekoliko besed? Oh, res, nepriljudna sem bila". Bolelo jo je to. "Toda", je lodala v mislih, "kaj se on meni za to." In to jo je bolélo še bolj. Ves večer je bila zelo otožna. Mislila je zopet na ono pesnitev monsignora Astuccija.. Jan Marija in Načiketas sta splavala zopet v eno osebnost.

"Mogla bi dalje čitati one fragmente", je mislila. "Kdo ve, če ni tam kakšne tolažbe?"

Odprla je omarico in je začela pozorno luščiti težko čitljivi rokopis. V njem so se nahajale velike praznine, in kmalu ga je spoznala, da se nič ne dozve o "drugem daru", ki ga je Načiketas želel od boga smrti.

Odložila je rokopis in v glavi ji je bilo nekako pusto, ni mogla razumeti, ni vedela, ali je našla tukaj tolažbo, ki jo je bila iskala. Bolj se ji je zdelo, da ne. Smrt, smrt in smrt, ničesar drugega ni v teh čudnih vrsticah.... Nekakšna velikost, da, toda zdela se ji je mrazeča. Srce ji je utripalo, bila je tako pristopna radost! Njen značaj je bil resen, vendar pa ne melanholski, ljubila je solnce, svetlobo, življenje, radost, čeprav ni bila prijateljica hruma in praznih zabav. Ljubila je zemljo, zato jo je razdražila ta skoraj bahava odvrnitev od nje. Kaj ni imel tukajšnji obstanek svojega velikega pomena?

"Življenje je tako krasno", si je mislila, "in nehvaležen je oni, ki ne uvažuje tega daru nerazumljene ljubezni in modrosti. Ne, Načiketas bi se bil moral povrniti. Ali ni bilo to podobno samomoru, kar je zakrivil na svoj način? Zakaj ni sprejel tiste Jamove ponudbe, one čerede, ono modrost, dolgo življenje in naposled kraljevsko vlado? Kako bi bil lahko srečen in kakšno srečo bi lahko delil drugim. Duh, večnost, neumrjočnost! Veliki, vznosni pojmi. Toda čemu docela zaničevati zemljo? To se mi zdi greh."

Zaprla je rokopis v omarico.

"Nič več nočem tega čitati, nit premišljevati nočem, o tem", si je rekal. "Ta pesnitev me je prevarila. Skraja, da, ko je šel Načiketas v dom Smrti, da se žrtvuje, o tedaj me je zanimal, tako krasen je bil in trpeč. Toda potem, ko je mislil samo na svoj blagor, ne več na svojega očeta, h kateremu bi se bil vendar lahko povrnil...."

In Načiketas se je spojil zopet v eno z gospodom Plojharjem in zopet ji je postalo smrtno tesno. Zdelo se ji je, da njeni očitki veljajo drugemu in ne več prvemu. Zamislila se je iznova.

"Ne, on bi ravnal drugače, ne pozabil bi tistega, ki ga ljubi —"

Zgrozila se je.

"Koga pač ljubi, po kom žaluje?" je nesmelo vprašala samo se be ter se prestrašila. "Kaj mi to mar? Bog, kako sem nespametna!" je vzkliknila in otožno pristavila: "Samo to vem, da zame ne mara. In zakaj naj bi se pač meni zame?"

Ni si upala dalje misliti, zdelo se ji je težavno. Sedla je h klavirju in namesto nje so izpregovorile one stare, sladke, pozabljene melodije, o katerih ni slutila, kako so ga presunile, in odela je vso svojo otožnost, vse svoje žalovanje, vse trudne vzdihe s temi melodijami, ganljivost in zaupanje zvoki, ki so se valovili in jih je zanesel vetrič po somraku kampanje delač tja do šepetajočega bičja, kjer so zapadali in umirali.

V tem se je bil Jan Marija pripeljal že davno v Rim. Hodil je po hrumnih ulicah, polnih solnca, ljudi, vrišča, ropotanja kočij, polnih človeških glasov in šumljanja fontan, po ulicah, kamor je stari vek segal s svojimi velikimi, znamenitimi sencami, fevdna doba metala svojo temačnost, do katerih je zrla renesansa z jasnim usmevom gracije in krasote, kjer je slikoviti barok razobešal svoje festone in maskarone ter se novi vek prožno ponašal s svojimi aspiracijami in pridobitvami; a mesto Romula in Scipinov, cesarjev in papežev, mesto nesmrtnih umetnikov in vsetovnoznanih duhov se mu je pojavilo tistega dne, ko je prišel kot popotnik iz puščave, naposled v polnem času, v polni slavi, v svoji brezprimerni imenitnosti. Bilo mu je, kakor bi šele sedaj odpirai oči. Ni se čudil posameznostim, občudoval je ves Rim, zaljubil se je v celotni Rim.

Gospo Giovannino je presenetilo njegovo navdušenje, ko se je bil po dolgi križkraž hoji po mestu ustavil doma, in zadovoljno se je smejala.

"Saj sem vam prorokovala, da se vam Rim še priljubi! No sedaj mi povejte, kaj dela Katarina."

Nekoliko ga je užalilo.

"Mislim, da je zdrava", je rekel, "slučajno sem jo videl, predno sem odhajal."

"Ali mi ni ničesar sporočila?" je vprašala gospa Giovannina.

"Gotovo ni vedela, da se peljem v Rim, videl sem jo samo z okna", je odgovoril in si je mislil: "Zakaj ji nisem povedal tega? Zakaj nisem šel na vrt, predno sem stopil v kočijo, in je nisem vprašal, ali ne potrebuje česa iz mesta? To je bila gola neuljudnost!"

Postal je zopet malo ozlovoljen, in gospa Giovannina se je čudila, kaj mu je tako hitro prišlo navzkriž.

(Dalje prihodnjič).

Želja.

Solnce sije, zeleni livada,
gre moj dragi in mi nese cvetje —
Dež prši, in kalna voda dere,
voda pravi, da ne bo ga k meni.

Jaz pa hočem dragega imeti,
ki pogosto k meni bo zahajal:
Vsako leto, v letu slednji mesec,
in vsak teden in vsak dan prebeli,
slednjo sladko uro in minuto.
Takšnega bi dragega ljubila.

Nemški uspehi.

Nemške in avstrijske čete so prekoračile Piavo. — Italjani so že izpraznili Benetke.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 13. novembra. V drugem navalu so izsilile nemške čete prehod preko reke Piave, 23 milj severovzhodno od Benetk.

To je ugotovljeno v nocojšnjem oficielnem poročilu iz Rima.

Benetke so že zapustili vojaki in civilno prebivalstvo.

Nemci so prekoračili Piavo pri Zensonu s pomočjo velikih čolnov.

Nemci so utrdili mostno pročelje na zapadnem bregu ter se pripravljajo na prodiranje proti Benetkam.

Dopisnik "Ass. Press" v laškem glavnem stanu poroča naslednje:

Odredilo se je že vse potrebno, če bi začel sovražnik obstreljevati znamenito umetniško središče.

Palača dožev je vsa pokrita z vrečami, napolnjenimi s peskom, fasada je pa zavarovana s težkim tramovjem. V okrožju kampanile so 40 čevljev v premeru same vreče nopolnjene s peskom.

V Canalu Grande je vse polno gondol, katere uporabljajo za prevoz potrebščin.

Uničevanje letal.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Berlin, Nemčija, 12. novembra. Današnje poročilo vojnega urada se glasi:

V oktobru je imel sovražnik na nemških frontah v zraku sledeče izgube:

9 opazovalnih balonov in 244 aeroplanov, med temi 149, ki so padli na tla zan ašo bojno črto. Ostali so padli za sovražno vrsto. V boju smo izgubili 57 aeroplanov in en opazovalni balon.

Iz bosanskega perivoja.

Mlad junak po vasi jezdi,
in klobuk postrani nosi,
za klobukom tri peresa:

Prvo — solnce, žarko, zlato,
drugo — jasna mesečina,
tretje — rosa, čista, hladna.

Solnce zlato za sirote,
mesečina za popotne,
in za njive hladna rosa.
Njive pa so za pšenico,
a pšenica za kolače,
a kolači za devojke,
a devojke za junake.

Nemci so zasedli Helsingfors.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 14, 1917, as required by the Act of Oct. 6, 1917.

Stockholm, Švedsko, 11. nov — Po nekem poročilu iz Haparande so Nemci zavzeli glavno mesto Finske, Helsingfors

Pred kratkim časom se je poročalo, da se nahajajo nemške bojne ladje v Finskem zalivu. V sinočnem poročilu je bilo rečeno, da so prejšnji dan izkrcali Nemci svoje čete na otoku Aland med Finsko in Švedsko.

Med nemškimi četami je mnogo finskih oddelkov. Zavzeto je tudi mesto Abo.

VABILO
na
PLESNO VESELICO,
katero priredi
Slovenska Izobraževalno društvo
RODOLJUB
v South Fork, Pa.,
v svoji dvorani na Maple St.
na Deltonu
v soboto dne 17. novembra 1917.
Pričetek ob 6. uri zvečer.
Vstopnina za moške 25¢; dame so vstopnine proste.
Tem potom vabimo vse Slovence in brate Hrvate, da nas posetijo omenjeni večer. Za dober prigrizek in fino postrežbo bo skrbel izvoljeni odbor.
Jakob Govekar, tajnik.
(14-16—11)

POSEBNA PONUDBA SAMO ZA ŠTIRI TEDNE, DVA DOLARJA NA TEDEN.

DR. ROSENTHAL, SPECIALIST,

622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal, specialist že čez 20 let. Ako imate kako bolezen iz kateregakoli vzroka, bolno kri, ste nervozni, bolan želodec, ledice, jetra, mehur, revmatizem, mazulje ali kakorkoli drugo bolezen, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi.

Dr. Rosenthal ozdravi s najboljšimi zdravili, ki jih dobi iz Evrope, Indije, Kitajske, Južne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On želi ozdraviti le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Ordinira v vilnem v Pittsburghu čez 20 let.

Uradne ure: vsakdan od 9. do 4. popol. Ob torkih in sobotah od 9. zjutraj do 8. zvečer, v nedeljah od 10. zjutraj do 2. popoldne.

Govori se slovenski. Na zdravi se pošlje. Kazalice in zdravilne te obiskov

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 9. ure zjutraj do 8. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9 zjutraj do 2. popoldne.

S pošto ne delam. — Pridite osebno — Ne pozabite ime in številko!

Zdravim samo moške osebe.

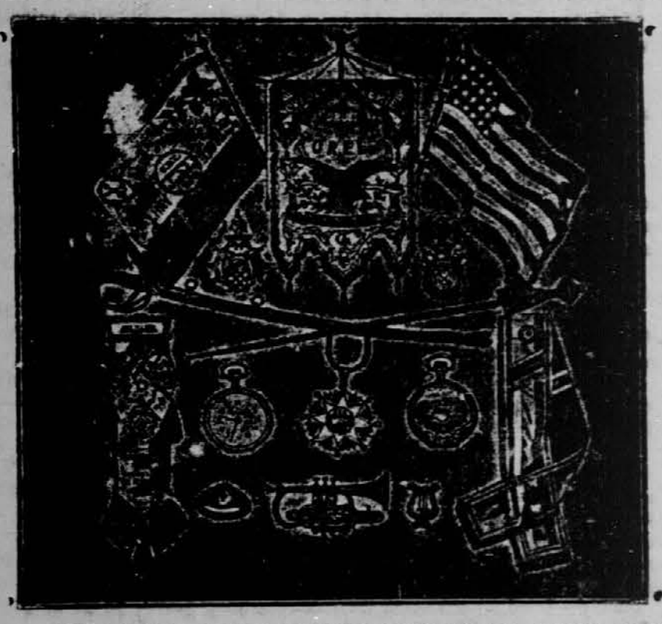

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandoro, zastavo, regalije, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verižice, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Uprašanje stane le 2c. pa si bodete prihranili dolarje.

Cenike vseh vrst pošiljamo brezplačno. Pišite posaj

IVAN PAJK & CO.,
56 Chestnut St., CONEMAUGH, PA.

BOLNI MOŽ PRIDI K MENI.

Pridi z vsako kronično, nervozno ali zapleteno boleznijo, ki potrebuje zdravljenja specijalista.

IŠČI POMOČ TAM, KJER JO MOREŠ NAJTI.

Stopi na pravo pot k zdravju.

717 Liberty Ave.
2nd Floor
PITTSBURGH, PA,

Uradne ure:
od 9. dopol do 4. popol.
Zvečer
od 6. do 8. zvečer.
Ob nedeljah
samo od 10. dopol. do 2. popoldne.

Dr. Wm. Alden.

PREISKAVA VAS NE VELJA NIČ, ako prejmete zdravljenje. Natančna in positivna PREISKAVA Vam zagotovi Vaš FIZIČNI POLOŽAJ ter Vas vsposobi, da nastopite pravo pot, ki vodi k zdravju ter Vas mogoče obvaruje muk in negotovosti zdravnikov.

Večletna izkušnja. Najnovejše zdravljenje z zdravili in elektriko. Nova moderna oprema. Vse najboljše za bolnike.

Z modernimi znanstvenimi metodami se prepreči na stotine operacij pri moških in ženskah.

Ako se Vam ni mogoče rešiti trpljenja in ste obupani, zglasite se pri meni, da se prepričate, kake uspehe bodete dosegli v Vaši bolezni s to moderno metodo zdravljenja.

ALI BOLEHATE

na slabih živcih, trdem križu, pozabljivosti, prehudem utripanju srca, slabih prsih, potrtosti, slabosti, glavobolu, omotici, migljanju pred očmi, raku, oteklinah, kataru, praskanju v grlu, bolečinah v želodcu, bolnem vratu, revmatičnih bolečinah, mozoljih? Te bolezni in enake so prvi znaki in svarilo, da ste izgubili zdravje in moč.

Zdravim moške in ženske že več let. Kadar me obiščete, se bodete prepričali o moji zmožnosti ter Vas bom zadovoljil, kajti o uspehih se bodete v kratkem prepričali. Zdravim resnični položaj in simptomi izginejo. Spominjajte se, da je vprašanje za svet popolnoma prosto.

Pridite k meni, kadar rabite zdravljenje. Ako zakasnite, je nevarno. Bolezen nikdar ne počiva.

Dr. ALDEN, 717 Liberty Avenue, Pittsburgh, Pa.

Srebrna ruda.

KALIFORNIJSKA POVEST

Spisal: Bret Harte

18 (Nadaljevanje).

— Iz Kalifornije? — Tako? — O, Kaliforija mi je pa prav dobro znana.

Po teh besedah je pogledal še enkrat njeno vizitko.

— Glejte, glejte! — Vi se torej pišete Haro!? — Vaše ime je zgodovinskega pomena. — Nek vitez iz Aleantare, nek Haro, se je nahajal med izseljenci, katere je vodil Las Casas.

Carmen je veselo prikimala:

— Da, prav imate. — To je bil moj pra-prastari oče.

Senator je bil v zadregi.

— Da, jaz sem nečakinja Viktorja Gareije, ki je bil vzel v zakon sestro mojega očeta.

— Vi ste nečakinja Viktorja Gareije, lastnika "Blue Mass" majne?

— Da, je odgovorila.

Senator je pa strahovito namršil čelo in začel s prsti bobnati po mizi. —

Carmen je bilo nekako tesno pri srcu. — Kljub temu je pa zbrala skupaj ves svoj pogum ter pričela govoriti:

— In še eno prošnjo imam do vas, gospod senator — oh, zelo, zelo veliko prošnjo.

Senator je bil stopil za omaro s knjigami in se komaj zadrževal, da bi ne začel divjati.

On je torej proti svoji volji sprejel v avdienci deklico, ki je bila nečakinja človeka, kateri je pripravil kongresu že toliko sitnosti. In deklica je lepa, neizmerno lepa, tako da se najbrže ne bo mogel vstavljati njenim prošnjam. — Jezilo ga je, kar se mu je dopadla.

Njegovo postopanje pa ni preveč preplašilo Carmen.

Stopila je sredi sobe ter pričela govoriti s svojim zvonkim glasom:

— Vi torej veste, da se pretaka po mojih žilah španska kri ter da se glasi geslo, katerega smo se oprijeli v naši domovini: — Bog in svoboda! — In ko sem bila še otrok, so mi pripovedovali o vas, kot o velikem prijatelju naroda, kot o velikem apostolu prostosti in zaščitniku vseh malih in zatiranih. — Jaz sem brala vaše govore in sem se navduševala ob njih. Kaj bi dala, kaj bi dala, če bi slišala iz vaših lastnih ust iste besede! — Oh, mati božja, kako naj se izrazim! — Toda, oprostite mi, oprostite mi, jaz najbrže nisem pri pravi pameti. — Jaz sem otrok, neumen otrok! — Ooooo!

Postajala je vedno bolj razburjena in slednjič je prešlo njeno govorjenje v tiho jeclanje in ihtenje.

Šele ko se je nekoliko oddahnila, je pričela z nekoliko mirnejšim glasom:

— Gotovo sem vas razžalila, gospod senator, kaj ne? — Toda ne jezite se name, kajti jaz sem še mlada, in takih stvari ne razumem.

Senator, ki ni vedel, kaj bi odgovoril, je samo jecal:

— Ne, ne. — Nikakor ne! — Kako vendar? — Hvala vam!

— Jaz bom ostala tukaj le malo časa. — Mogoče samo en dan. Predno bo ta teden pri kraju, bom že v Californiji. — Jaz vas ne bom nikdar, nikoli poslušala, ko boste govorili raz kapitol svojemu narodu.

Senator se je zavedel svoje dolžnosti in odvrnil, da najbrže ne bo mogel ustreči njeni želji.

— Da, je rekla Carmen — torej je vseeno vse res, kar sem slišala. — Torej je res, kar so mi povedali, namreč, da ste še čisto predrugačili?

— Oni, ki vam je to povedal, gospodična Haro, je bil najbrže norec. — Vi ste čisto napačno poučeni. — Ali vas smem vprašati, kdo je bil oni?

— O, — je odvrnila Carmen — še sama ne vem. — Marsikdo mi je že povedal o tem. — Kaj lahko mogoče, da so me prevarali. Toda, kot sem že rekla, jaz ne vem. — Neprestano vprašujem ljudi, kdaj vas bom slišala govoriti. — Danzadnem hodim v Kapitol. — Od dne do dne pričakujem, da vas bom slišala govoriti, toda vse brez uspeha. Pravijo, da imate preveč opravka. — Nekateri mi zopet zagotavljajo, da sploh ne boste imeli nobenega govora več. — In celo tako predrzni so nekateri, da odkimujejo z glavo, on je že povedal, vse kar je vedel in znal.

Senator je bil vedno bolj v zadregi.

— Gospod, ali sem vas razžalila s tem? — Ni moja krivda. — Hoteli ste vedeti, in jaz se vam povedala. — Ali sem vas razžalila, gospod senator?

— Zakaj bi me razžalili, gospodična?

Zatem sta oba umolknila

— In kaj še, gospodična, — je vprašal senator.

— In povedali so mi tudi, oziroma govorili so, da vas je stranka pustila na cedilu. — Jaz sicer ne razumem dobro angleščine, toda zdi se mi, da so govorili tako. — Da, tako je bilo in nič drugače.

— Sporočiti vam moram, gospodična Haro — je rekel senator in stopil sredi sobe, — da si morate v bodoče izbirati drugačne prijatelje — Dozdaj niste imeli pri tej izbiri nikake sreče. — Besede, katere ste govorili, sem že slišal včasih na zapadu naše domovine.

Carmen si je pokrila obraz s svojim šalom, tako, da so bile vidne samo oči, ki so nemirno križale po sobi.

— Nikdo nima pravice — je nadaljeval senator, — klepetati iz moje preteklosti, kaj bom napravil v bodočnosti. — To je moja, povsem moja skrb. Jaz sem odgovoren edinole svoji vesti, sicer pa nikomur. — In če se zgodi, da bo zasedanje že tekom par dni končano....

— Da, da, vse vem — mu je segla Carmen v besedo. — Vse mi je znano. — Zasedanje bo kmalo zaključeno in vi ne boste mogli govoriti. — Mati božja, Mati božja, vi ne boste mogli govoriti in povedati resnice....

— Kdaj nameravate odpotovati? — je vprašal senator uljudno. — Kolikokrat vas bom še lahko videl?

— Jaz bom ostala tukaj do zadnjega trenutka. — Toliko časa bom tukaj, da bo zasedanje končano.

— Dobro, dobro, to me zelo veseli.

— Zdaj je pa res skrajni čas, da vas zapustim.

Vstala je in se ogrnila s šalom. — Bila je še bolj vitka in lepa kakor prej.

Senator se je nasmehnil.

— Kaj se smejete, gospod?

— Ne bojte se gospodična, vi ne boste prevarani. — Dovolite mi, da vas spremim do svojega voza. — Pred vratmi stoji in vam je na razpolago.

Peljal jo je z največjo uljudnostjo k svoji kočiji.

In ko je bila sama, se je začela smejati. — Toda, čudno, čudno, dospevši do stanovanja Thatcherjevega advokat, gospoda Harlowa, je imela solze v očeh.

Ko je stopila v vežo, si je obrisala solze.

— No, ali ste dosegli svoj cilj? — jo je vprašal Harlowe in ji ponudil roko. — Že več kot dve uri vas čakam.

— Nikar me ne vprašujte — je odvrnila Carmen.

— Dolgo časa vas ni bilo. — Gotovo ste se dodobra domenili? —

— Prosim vas, gospod, ne vprašujte me. — Jaz sem preveč utrujena.

Gospod Harlowe se ji je priklonil.

— Lahko noč! — je rekla.

— Lahko noč — je odvrnil advokat. — Upajmo, da boste jutri boljše volje.

— Zakaj ravno jutri? — Jaz sem izvedela kar sem hotela. — Bojim se pa, da ne bo vse skupaj veliko pomagalo.

— Če ste dosegli to, ste dosegli dovolj — je odvrnil advokat. — Jutri pričakujem gospada Thatcherja.

— Gospoda Thatcherja?

— Da, on bo prišel. — Če ne nocoj, pa prav gotovo jutri.

Carmen je narahlo zardela in se zamislila.

— O čem premišljujete, gospodična?

— O nič. — Pravzaprav bi bil že lahko tukaj. — Bog ve, kje se je vstavil in kaj je delal medtem?

— Baje je imel precej neprilik na poti. — Zalotil ga je vihar in prevrnil potšo. — Zdaj mu je potovanje precej olajšano. — Bog daj, da bi prišel dovolj zgodaj.

Carmen ni odgovorila.

— Kaj pa pravite o našem velikem senatorju? — jo je vprašal advokat.

(Dalje prihodnjič).

Išče se ŠTEFAN ŠTREKELJ, doma iz Zviriče, fara Hinje, okraj Žužemberk. Ker mu je brat Louis Štrekelj dne 13. avgusta 1917 umrl, mu imam poročati zelo važne reči v njegovo korist. Ako kateri rojakov ve za njegovo bivanje ali naslov, prosim, da mi naznani, za kar mu bom zelo hvaležen. — Jacob Škufca, 1212 Mahren, Avenue, Pueblo, Colo. (14-16—11)

Rad bi izvedel za moje stariše ANTONA in FRANČIŠKO FEMEC. Pred 10. meseci sta se nahajala v Franklinu, Kansas. Če kdo rojakov ve, kje se nahajata sedaj, naj mi sporoči, če pa bosta sama čitala, naj se zglasita, imam neakj važnega poročati. Moj naslov: Tony Femec, Box 270, Allquippa, Pa. (14-16—11)

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Jakov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Cerkvena zgodovina	$1.10
Domači zdravnik v hrvatskem jeziku	—.90
Štiri računar nemško-angl. vez.	—.40
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Sadjereja v pogovorih	—.30
Schimpffov nemško-slov. slovar	$1.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	$1.50
Kranjsko	—.90

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Kdo si svoje sreče kovač	$1.50
Kdo si s orožjem	—.50
Na krivih potih	—.50
Odkritje Amerike vez.	$1.20
Pregarn in Lampergar	—.80
Pod Robom Sl. Večernice	—.30
Postrežba bolnikom	—.50
Slovenske novele in povesti	—.80
Socializem	—.15
Socijalna demokracija	—.10
Črtice iz trtorije	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kletar	—.50
Umni kmetovalec	$1.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$3.00
Trojka	—.50
Vojna na Balkanu 18 zvez.	$1.00
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	$1.50
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne komad po	—.05
ducat po	—.50
Album mesta New Yorka s kraznimi slikami, mali	—.50

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	$1.00
Avstro-ogrski velik vezan	—.50
Celi svet mali	—.10
Celi svet veliki	—.25
Evropa, vezana	—.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	$3.00
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.50
Združenih držav mali	—.10
Združenih držav veliki	—.25
Združenih držav stenski na drugi strani pa celi svet	$3.00

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

POZOR!

Rojakom širom Amerike naznanjam, da izdelujem **nove kotle in popravljam stare** za vsako uporabo.

Popravljam **strehe** in **izdelujem vsakovrstna kleparska dela.**

Rojakom se priporočam za obilna naročila.

A. Janežič,

18423 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

KPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljatve, s številko mi, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prej komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrdka Frank Sakser.

Bachnik Frank No. 329639	Jankovic Mihael 330395	Pintar No. 330843
Bartol J. No. 330788	Kastelic John No. 44706	Rauch Math No. 260622
Bear Dan No. 260638	Kobi John No. 260628	Resman Frank No. 44296
Beljan Ana No. 319997	Kovač Frank No. 260641	Samide Frank No. 330721
Besens May Miss No. 330062	Kožel Louis No. 323307	Sinčič John No. 330762
Bobič Vajo No. 260583	Kulovic Josip No. 330772	Spaniček Rosi No. 328894
Bošičković Djuro No. 260581	Lenarčič Josip No. 44555	Sparmblek Jos No. 330661
Braun Mary No. 260642	Meden John No. 331014	Starčevič Johan No. 331070
Dolar Valentin No. 330086	Merkun Anton No. 331355	Tehler Anna No. 328898
Dvoršek Johan No. 323687	Mikolich John No. 323252	Turk Charles No. 330651
Fonda Joe No. 326808	Oswald Lenze No. 260632	Turk Ivan No. 330647
Grgurič Blaž No. 260672	Oswald Jos No. [illegible]	Turk Jozef No. 330741
Gubert Giuseppe No. [illegible]		

KAKO SO NEMŠKI SOCJALISTI IZDALI SOCJALIZEM.

— Spisal dr. Josip Goričar, —

bivši avstrijski konzul v Združenih državah.

Knjiga je izšla v angleškem jeziku.

Naročajte pri:

ALBERT MAMATEY,

524—4th Ave. Pittsburg, Pa.

VABILO

na

VELIKO ZABAVNO

in

PLESNO VESELICO,

katero priredi

SLOV. MOXHAM GODBA

pod vodstvom g. J. Rogel-a

v soboto 17. novembra

v dvorani društva "Triglav"

v Johnstownu, Pa.

Začetek veselice ob 7. uri zvečer. Vstopnina za moške je $1.00, dame so vstopnine proste.

Svirala bo prav fletne poskočnice, da bo plesaželjnim dobro ustreženo.

Vljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz Johnstowna in okolice, da se polnoštevilno vdeleže naše zabave. O priliki vračamo milo za drago. Čisti dobiček se obrne za popravljanje instrumentov. Torej, fantje in možje, le pridite s svojimi družicami, da se bomo zabavali prav po gosposko. Za dober prigrizek in postrežbo bo skrbel za to izvoljeni odbor.

(2x 2&14-11)

Dr. LORENZ.

Jas sem edini slovensko govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. V nedeljo od 10 dop. do 2. popol.

DR. LORENZ,

specialist moških bolezni,

644 Penn Ave. II. nadst. na ulici, Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI

Najuspešnejše mazilo za ženske lase, kakor tudi za moške brke in brado. Od tega mazila zrastejo v 6tih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in ne bodo odpadali in osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in v krilu, v osmih dnah popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule,ture, krasta in grinta, potne noge, kurja očesa, ozebline v par dnevih popolnoma odstranim. Kdor bi moje zdravila brez uspeha rabil mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj.

Krasni Šepet KOLEDAR za leto 1917 zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Coloradi naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko, posebno še, ker ima nekvarjene lepe roke.

Za vsakršne informacije se obrnite na upravništvo "Glas Naroda".

ŽENITNA PONUDBA.

Slovenec, star 29 let, se želi seznaniti s pošteno Slovenko v starosti od 20 do 25 let. Katero veseli iti na farmo, naj se oglasi in priloži sliko. Jaz imam 80 akrov obsegajočo farmo.

Matth. Verh,

Medford, Wis.

ŽENITNA PONUDBA.

Vdovec, star 36 let, se želi seznaniti z dekletom ali vdovo z enim otrokom v svrho ženitve. Katero veseli dobiti dobrega moža in imeti svoj dom, naj mi piše in če mogoče priloži svojo sliko. Tajnost zajamčena. Naslovite:

Joe Herwat,

Box 313, Conemaugh, Pa.

Rojake v ruskem ujetništvu prosim, če kdo ve, kje se nahajata moja dva brata FRANC in IVAN MATIČIČ, doma iz Domžal, okraj Kamnik na Gorenjskem. Prvi je služil pri 17. pešpolku. Ker bi prav rada izvedela zanje njih sestra, zatorej bom vsakemu hvaležna za vsako naznanilo, ali pa naj se sama oglasita, če bosta izvedela za to naznanilo, svoji sestri na naslov: Mrs. Mary Mayer, Box 387, Midway, Mass., U. S. America. (14-16—11)

Rojake v ruskem ujetništvu prosim za naslove mojih prijateljev JANEZA PUGELJ, JANEZA BENČINA in FRANCA LEVSTIK. Vsi trije so doma v Bukoviei pri Ribnici na Dolenjskem. Kdor izmed rojakov ve kaj o njih, naj mi poroča, za kar bom zelo hvaležna, ali naj se mi pa sami javijo na naslov: Miss Mary Klun, 322 W. M St., Trinidad, Colo., U. S. America. (14-16—11)

Rada bi izvedela za svojega brata RIKO ROJC, doma iz Žužemberka. Nahaja se v ruskem jetništvu. Prosim cenjene rojake ujetnike, če je komu znano njegovo bivališče, da mi javi, mu bom zelo hvaležna, ali naj se sam oglasi svoji sestri: Mrs. Mary Unetič, 1562 E. 43. St., Cleveland, Ohio, U. S. America. (14-16—11)

PRIPOROČILO.

Rojakomf v državi Kansas naznanjamo, da jih bo obiskal naš rojak

Mr. OTTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati pravomočna potrdila. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo in upamo, da mu bodo šli na roko.

S spoštovanjem

Upravništvo "Glas Naroda".

Iščem svojega svaka ANTONA TERŠAR, doma iz Logatca na Notranjskem. Pred enim in pol letom je bil tu v New Yorku in sedaj ne vem, kje se nahaja. Zato prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali pa naj se sam oglasi. — Vincent Zalokar, 246 E. 78. St., New York, N. Y. (12-14—11)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a dolo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, kar sem že nad 18 let tukaj v tem posilu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravi vsamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu brezplačno kdo zahteva, kres nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

MODERNO UREJENA

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE $3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZEMLJEVID DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 15 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH